Ազգ
Azg armenian daily
14 ՅՈՒԼԻՍ 1999 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ #129 (1874)

Իտալիան շարունակում է աջակցել Օջալանին

ԱՆԿԱՐԱ, 13 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իտալիան շարունակում է սատար կանգնել Օջալանին: Իտալիայի խորհրդարանը հավանություն է տվել Օջալանի վերաբերյալ առաջարկությանը, որով սահմանված են Թուրքիայի նկատմամբ իտալական կառավարության քաղաքականության հիմնական կետերը: Ըստ Թուրքիայի հեռուստատեսության հաղորդման, ընդունված փաստաթղթում ասվում է, որ իտալական կառավարության պարտքն է կանխել մահապատիժն ի կատար ածելը: Նախատեսվում է այդ հարցը քննարկել Թուրքիայի եւ Իտալիայի հարաբերությունների շրջանակներում եւ նույնիսկ քրդական հիմնախնդիրը մտցնել ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի օրակարգ: Իտալիայի վարչապետը, ելույթ ունենալով խորհրդարանում, Եվրամիությունից պահանջել է Օջալանի մահապատիժը կասեցնելու համար ճնշում գործադրել Թուրքիայի վրա: Նրա խոսքերով, Եվրոպան չի կարող մի կողմ կանգնել այդ հարցից: Կոմունիստները, կանաչները եւ Հյուսիսային լիգան նաեւ պահանջել են քաղաքական ապաստան տրամադրել Օջալանին, սակայն խորհրդարանը չի ընդունել այդ առաջարկությունը: Հռոմի վճռաբեկ դատարանը սկսել է քննարկել Ապոյին քաղաքական ապաստան տրամադրելու հարցը: Իտալիայի խորհրդարանի որոշման կապակցությամբ Դեմիրելը հանդես է եկել կտրուկ հայտարարությամբ, դատապարտելով Իտալիայի գործողությունները, որոնք նա համարել է հանցակցություն Քրդական աշխատավորական կուսակցության «ոճրագործություններին»:

ՍԵՓԱԿԱՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՍԵՓԱԿԱՆԵՐԸ

Ճնշում չկա, իսկ հանցակազմն արդեն առկա է

Ժիրայր Պողոսյանը «փաստաթղթեր է կորցրել եւ ապօրինի զենք է պահել»

ՆԻՄ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

ԼՂՀ նախկին վարչապետ Ժիրայր Պողոսյանի ձերբակալության եւ քրեական օրենսգրքի տարբեր հոդվածներով մեղադրանք առաջադրելու մասին տարբեր մեկնաբանություններ են արվում: Իսկությունը պարզելու նպատակով «Ազգի» թղթակիցը ճեպազրույց ունեցավ ԼՂՀ դատախազության քննչական բաժնի դատախազ, արդարադատության առաջին դասի խորհրդական Յուրի Ստեփանյանի հետ:

– Պրն Ստեփանյան, ինչքանո՞վ է հավաստի Ժիրայր Պողոսյանին քրեական պատասխանատվության ենթարկելու եւ նրան ձերբակալելու լուրը:

– Որ ԼՂՀ նախկին վարչապետն իրոք քրեական պատասխանատվության է կանչվել, կարող եմ միանշանակորեն հաստատել: Հունիսի 28-ին ԼՂՀ դատախազությունը, կառավարության ֆինանսատնտեսական գործունեության ստուգման արդյունքների հիման վրա քրեական գործ է հարուցել ՔՐ. օր.-ի 182-րդ հոդվածով, այն է՝ իշխանությունը կամ պաշտոնական դիրքն ի չարը գործադրելը: Մինչեւ մեղադրանք առաջադրելու հարցը լուծելը, քրեական դատավարության օրենսգրքի 111-րդ հոդվածի համաձայն Ժ. Պողոսյանը ձերբակալվել էր եռօրյա ժամկետով: Նշված ժամկետը լրանալուց հետո, հուլիսի 12-ին Ժ. Պողոսյանն ազատ է արձակվել քաղաքից չբացակայելու ստորագրություն տալով: Սա ես հաստատում եմ որպես հիշյալ քրեական գործի նախաքննությունը վարող քննիչ:

Տես ♦ էջ 2

Նախագահն ընդունեց Լուիզ Սիմոն-Մանուկյանին

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ ընդունեց Հայկական բարեգործական Ընդհանուր Միության նախագահ տիկին Լուիզ Սիմոն-Մանուկյանին:

Զրույցի ընթացքում քննարկվեց Միության կողմից Հայաստանում իրականացվող ծրագրերին, ինչպես նաեւ Հայաստան-Սփյուռք փոխհարաբերություններին առնչվող հարցերի լայն շրջանակ:

«Վահագնի» թաղամասի առաջին 20 տները շահագործման կհանձնվեն հոկտեմբերին

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երեւանի Գ-3 թաղամասի հարեւանությամբ կառուցվող «Վահագնի» թաղամասում զգված են առաջին 8 տների հիմքերը, ընթացքում են թաղամասի գլխավոր մուտքի եւ գոլֆի դաշտի շինարարական աշխատանքները: Մոտ ապագայում կզցվեն եւս 12 տան հիմքեր: Ինչպես «Նոյյան տապան»-ի թղթակցին հայտնեց Վահագն Հովնանյանի հայաստանյան ներկայացուցիչ Հարություն Խաչատրյանը, արդեն իրացվել է «Վահագնի» թաղամասի շինարարության նպատակով Հովնանյանի կողմից տրամադրվելիք 100 մլն. դոլարից շուրջ 650 հազարը:

Նրա խոսքերով, թաղամասի առաջին 20 տները շահագործման կհանձնվեն այս տարվա հոկտեմբերին: Իսկ տների զանգվածային շինարարությունը կսկսվի պատվիրատուների կողմից տան համապատասխան նմուշի ընտրության եւ շինարարական կազմակերպության հետ պայմանագրի ստորագրումից հետո: Ըստ Խաչատրյանի, թաղամասում տների ձեռքբերման ցանկություն են հայտնել ոչ միայն Սփյուռքի եւ Հայաստանի հայերը, այլեւ Հայաստանում գործող դեսպանատները եւ միջազգային կազմակերպությունները:

«Վահագնին» կառուցվում է Վահագն Հովնանյանի նախագծով՝ Երեւանի Գ-3 թաղամասի հարեւանությամբ: Ըստ նախագծի, Երեւանից կանաչ պատնեշով բաժանվելիք թաղամասը ունենալու է գոլֆի դաշտ, սպորտային հրապարակներ, մշակույթի կենտրոն, հանգստի անցկացման վայրեր, մեծ կանաչ գոտի, արհեստական լճեր, իսկ առանձնատների թիվը հասնելու է 1000-ի: Ըստ որում, տների նախնական արժեքը տատանվելու է 80-140 հազար դոլարի սահմաններում: Շինարարությունը նախատեսվում է ավարտել մինչեւ 2003 թ.: Վահագն Հովնանյանի հայաստանյան ներկայացուցչի խոսքերով, «Վահագնի» ավանի սպասարկման ոլորտում կստեղծվի մոտ 3000 նոր աշխատատեղ:

Ազգային-եկեղեցական ժողովը՝ հոկտեմբեր 26-31-ը

Հուլիսի 9-12-ը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում կաթողիկոսական տեղապահ Տ. Ներսես արք. Պոզապալյանի նախագահությամբ, Երուսաղեմի Հայոց պատրիարք Տ. Թորգոմ արք. Մանուկյանի եւ Կ. Պոլսո Հայոց պատրիարք Տ. Մեսրոպ արք. Մութաֆյանի ատենապետությամբ գումարվեց Գերագույն հոգեւոր խորհրդի նիստ:

Ժողովի ընթացքում քննարկվեցին Ամենայն Հայոց 132-րդ կաթողիկոսի ընտրություններին վերաբերող հարցեր:

Գերագույն Հոգեւոր խորհրդի որոշմամբ կաթողիկոսական ընտրությունները կկազմակերպվեն Ազգային-եկեղեցական ժողով գումարելու գործող կանոնադրության համաձայն /19 հունիս, 1945 թ./: Ըստ նախնական որոշման Ազգային-եկեղեցական ժողովը տեղի կունենա հոկտեմբերի 26-31-ը:

Ազգային-եկեղեցական ժողովի նախապատրաստական աշխատանքները կազմակերպելու նպատակով Գերագույն հոգեւոր խորհրդի կողմից ընտրվեց նաեւ ընտրական հանձնախումբ ԱՄՆ Արեւմտյան թեմի առաջնորդ Տ. Վաչե արք. Հովսեփյանի նախագահությամբ: Հանձնախմբի անդամներ ընտրվեցին Հարավային Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի հայոց թեմերի առաջնորդներ Տ. Եզնիկ եպս. Պետրոսյանը եւ Տ. Նաթան եպս. Հովհաննիսյանը:

ՄԱՄՈՒԼԻ ԴԻՎԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Ռուսաստանը հզոր զինվորական խմբավորում է կենտրոնացրել Հյուսիսային Կովկասում

ԲԱՔՈՒ, 13 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Հուլիսի 7-ին Չեչնիայի արտգործնախարար Իլյաս Ախմադովը հերքել է Ռուսաստանի տարածքում չեչեն գրոհայինների ձեռնարկած հարձակումների մասին ռուսական կողմի հաղորդումները: Իրականում ռուսական կողմն է հարձակումներ գործում Չեչնիայի սահմանապահ-մաքսային պահակետերի վրա, պնդում է Ախմադովը եւ կոնկրետ օրինակներ բերում: Ռուսաստանի զանգվածային լրատվամիջոցներն իրենց հերթին հաղորդում են Չեչնիայի կողմից Ստավրոպոլի եւ Դաղստանի տարածքները պարբերաբար գնդակոծելու մասին:

ՌԴ ՆԳՆ ներքին զորքերի հրամանատար, գեներալ Վյաչեսլավ Օվչիննիկովը հայտարարել է, որ իրենք պատրաստ են «ավելի լուրջ» զենք կիրառել: Նույն աղբյուրների համաձայն, ներկայումս մեծապես մարտական պատրաստության վիճակում են Ռուսաստանի հետեւյալ զինվորական ստորաբաժանումները.

- Պաշտպանության նախարարության 136-րդ լեռնահրաձգային բրիգադը (Բույնակսկ),
- ՆԳՆ 102-րդ օպերատիվ նշանակության բրիգադը (Մախաչկալա),
- ՊՆ 205-րդ բրիգադը (Բուդյոնովսկ),
- ՊՆ 21-րդ օդադեսանտային բրիգադը (Ստավրոպոլ),
- 58-րդ բանակի 19-րդ մոտոհրաձգային բրիգադը (Վլադիկավկազ),
- ՆԳՆ օպերատիվ նշանակության ինքնուրույն դիվիզիան (Վլադիկավկազ),
- 7-րդ օդադեսանտային դիվիզիան (Նովոռոսիյսկ),
- Անվտանգության դաշնային ծառայության հատուկ ստորաբաժանումը (Կրասնոդար),
- Երկու ուղղաթիռային գունդ (Կիզլյար եւ Մոզդոկ),
- գրոհային օդուժի երկու էսկադրիլիա (Կրասնոդար եւ Վոլգոգրադ), ինչպես նաեւ Դաղստանի, Ստավրոպոլի երկրամասի եւ Հյուսիսային Օսիայի ուժեղացված եւ լրիվ զորահավաքի ենթարկված միլիցիան:

Կարծես թե Մոսկվան արդեն բարոյապես պատրաստ է կիրառել այդ ուժը Չեչնիայի դեմ: Լրիվ թափով ընթանում է ուժային գործողությունների գաղափարական եւ տեղեկատվական նախապատրաստություն:

Իրանի խորհրդարանը մամլո ազատության սահմանափակում է մտցրել

ԹԵՀՐԱՆ, 13 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իրանի խորհրդարանը մամլո ազատության սահմանափակում է մտցրել: Օրինագծով, որի օգտին տրվել է 125 ձայն ընդդեմ 90-ի, նախատեսվում է լրագրողների անձնական պատասխանատվություն հրապարակվող նյութերի համար: Նախկինում դրա համար պատասխանատվությունը դրվում էր միայն հրատարակչի վրա: Նախագահ Խաթամիի կողմնակիցներն ասում են, որ օրինագիծը փետրվարին կայանալիք խորհրդարանական ընտրություններից առաջ խոսքի ազատությունը սահմանափակելու պահպանողականների փորձն է:

Ալիեւը Ադրբեջանից Թուրքիա գազամուղ կառուցելու հրամանագիր է ստորագրել

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Միջազգային նավթային ընկերությունները հայտարարել են Կասպից ծովի ադրբեջանական հատվածում բնական գազի մեծ պաշարների հայտնաբերման մասին: «Բրիթիշ պետրոլիում-Ամոկո»-ի պաշտոնական ներկայացուցիչների վկայությամբ, նախնական հաշվարկներով, հանքավայրում մոտ 400 մլրդ. խոր. մ գազ է առկա: Ինչպես տեղեկացնում է BBC ռադիոկայանը, Ադրբեջանի նախագահ Հ. Ալիեւը հրամանագիր է ստորագրել խողովակաշարի կառուցման մասին, որով գազը պետք է փոխադրվի Թուրքիա, որտեղ առաջիկա 10 տարում բնական գազի պահանջարկի կտրուկ աճ է սպասվում:

ԱԹԵՆՔ

Հայաստան-Հունաստան-Իրան եռակողմ համագործակցության գործկոմի հերթական հանդիպումը

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Աթենքում հուլիսի 12-ին կայացավ Հայաստան-Հունաստան-Իրան եռակողմ համագործակցության գործադիր կոմիտեի հերթական՝ երկրորդ հանդիպումը:

Ինչպես հայտնեցին Հունաստանում ՀՀ դեսպանությունից, հայկական պատվիրակությունը գլխավորում էր արտգործնախարարի տեղակալ Արմեն Մարտիրոսյանը, իրանական պատվիրակությունը՝ փոխարտգործնախարար Մորթեզա Սարմադին, հունական պատվիրակությունը՝ արտգործնախարարության գլխավոր քարտուղար Կոնստանտինոս Էլիաոպուլոսը:

Պատվիրակությունները քննարկել են 1998 թ. սեպտեմբերի 7-ին Թեհրանում կայացած գործադիր կոմիտեի անդրանիկ հանդիպումից հետո ընկած ժամանակահատվածում եռակողմ համագործակցության տրանսպորտի ու հեռահաղորդակցությունների եւ էներգետիկայի կոմիտեների կատարած աշխատանքները, ինչպես նաեւ անդրադարձել են արդյունաբերության, տնտեսության ու տեխնոլոգիաների, զբոսաշրջիկության, արդյունաբերական վքարների ու տարածքային աղետների հետեւանքները նվազեցնելու, բնապահպանության ու առողջապահության կոմիտեների գործունեությանը: Կողմերը քննարկել են նաեւ ընթացիկ տարվա սեպտեմբերի 7-8-ը Երեւանում կայանալիք եռակողմ համագործակցության արտաքին գործերի նախարարների հերթական հանդիպման կազմակերպչական հարցերը:

Հանդիպման շրջանակներում ՀՀ փոխարտգործնախարար Մարտիրոսյանը առանձնահանդիպումներ է ունեցել Հունաստանի փոխարտգործնախարար Յանոս Կրանիդիոտիսի, ԻԻՀ փոխարտգործնախարար Սարմադիի եւ Հունաստանի ԱԳՆ գլխավոր քարտուղար Էլիաոպուլոսի հետ, որոնց ընթացքում քննարկվել են երկկողմ հարաբերությունների հետագա զարգացմանն առնչվող հարցեր:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության նիստում

Որոշակի ընդմիջումից հետո, որը պայմանավորված էր ներկուսակցական վերափոխիչ աշխատանքներով, ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը նիստ գումարեց քննարկելով կազմակերպչական հարցեր ու ամփոփելով արդեն կատարված աշխատանքի արդյունքները։

Քննարկելով կուսակցական անդամավճարների գանձման հարցը, ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը նշեց, որ այս համակարգում վերջին ժամանակաշրջանում լուրջ թերացումներ են արձանագրվել։ Թերացումները տեղի էին տվել, որպեսզի ՀՌԱԿ փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանն աշխատանքային խմբով ուղեւորություն ձեռնարկի կուսակցության մարզային ակումբներ։ Եղեգնաձոր, Գորիս, Կապան, Գյումրի, Վանաձոր կատարած այցելությունները նպաստել էին անդամավճարների մուծման կարգի վերահաստատմանը, ինչպես նաեւ ակումբների ու դրանց անդամների քանակի ճշգրտմանը։ Փոխատենապետը պատմեց, որ մարզային ակումբները գոհունակություն էին հայտնել նախընտրական շրջանում կուսակցական աշխատանքի ակտիվացման կապակցությամբ եւ պատրաստ են շարունակել նույն ոգով։

Անդամավճարների հարցի կարգավորմանը կնպաստի կուսակցության շարքերն ընդունելության վերականգնումը, քանի որ, ըստ պրն Միրզախանյանի, արդեն շատերն են նման ցանկություն հայտնել, իսկ կուսակցության համակիրների թվում քիչ չեն մտավորականներն ու գործարարները։ Սակայն, միաժամանակ, ընդունելությունը զանգվածային բնույթ չի կրի. վերջինը կանխելու նպատակով ՀՎ նախատեսել է սահմանել մուտքի համապատասխան գանձումներ՝ կանոնադրության շրջանակում։ Նիստի ընթացքում հատկապես առանձնացվեց այն հարցը, որ շատերը չեն տարբերակում կուսակցությունն ու ՌԱԿ անդամ սփյուռքահայ գործարարների՝ Հայաստանում հիմնած ձեռնարկությունները եւ աշխատանք գտնելու նպատակով կուսակցությանն անդամակցելու ցանկություն են հայտնում։ Ըստ ՀՎ անդամների կարծիքի, ընդունելության կարգը խստորեն վերահսկվելու է իրենց կողմից։

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը հարգեց պրն Հարություն Կարապետյանի դիմումը եւ ազատեց նրան վարչության համաատենապետի պարտականություններից։ Քննարկվեցին նաեւ կազմակերպական բնույթի այլ հարցեր։

Ա. Բ.

Բյուջեն՝ սոցիալական, առողջապահական եւ բնապահպանական բարեփոխումների զսպաշապիկ

Երեկ ժուռնալիստի տունը հյուրընկալել էր ԱԺ սոցիալական, առողջապահության եւ բնապահպանության հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ, կոմունիստ պատգամավոր Գագիկ Թադեւոսյանին՝ ներկայացնելու հանձնաժողովի առաջիկա ծրագրերի եւ մտահոգությունների ընտրանին, որ այսօր նաեւ հասարակայնության մտահոգության կիզակետում է. անհեթեթորեն ցածր եւ աղետալիորեն ուշացող թոշակներ, աշխատավարձեր եւ ընտանեկան նպաստներ, նվազագույն սպառողական զամբյուղում չտեղավորվող կոմունալ վճարումներ, հեռախոսավարձեր եւ էլեկտրաէներգիայի սակագներ, պետության կողմից երաշխավորված, սակայն իրականության հետ կապ չունեցող անվճար բուժսպասարկում, վետերանների, հաշմանդամների շարունակաբար անտեսվող խնդիրներ, չաշխատող արդյունաբերությանը հակառակ ահագնացող բնապահպանական կնճիռներ...

Հանձնաժողովի 16 «տեղերից» 3-ը թափուր են. ԱԺ պատգամավորները նախընտրել են ինքնադրսեւորվել արտասահմանյան ուղեւորությունների առումով առավել հեռանկարային հանձնաժողովներում։ ԱԺՄ-ն եւ «Իրավունք եւ միաբանություն» դաշինքն, օրինակ, ներկայացված չեն սոցիալական հարցերի հանձնաժողովում, փոխարենը երկուական ներկայացուցիչ ունեն ֆինանսաբյուջետային եւ արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովներում (ժողովրդի հույսի եւ հավատի մարմնացում Արշակ Սադոյանը պետաիրավական հանձնաժողովի անդամ է)։ Հանձնաժողովը խորհրդանշորեն բաժանվել է ենթահանձնաժողովների՝ խորհրդանշորեն ընտրված նախագահներով, ունի չորս փորձագետ եւ հասարակական փորձագետների մեծ խումբ, առողջապահության եւ բնապահպանության գծով՝ գիտխորհուրդներ, նախորդ ԱԺ-ից ժառանգել է 23 օրենսդրական անավարտ նախաձեռնություն, որոնց մի մասը կառավարությունը վերցրել է ետ՝ լրամշակման։ Պատգամավորական նախաձեռնությունների այն մասը, որոնց հեղինակները վերընտրվել են, կմնան հանձնաժողովի օրակարգում, չեն անտեսվի նաեւ նախկին պատգամավորների նախաձեռնությունները, եթե նրանք հանձնաժողովի հետ համագործակցելու ցանկություն հայտնեն, տեղեկացրեց պրն Թադեւոսյանը։

Հանձնաժողովի դերն, ըստ նրա, առկա «հետաքրքիր ծրագրերը» հասարակայնության եւ մասնագետների լայն քննարկման առարկա, անհրաժեշտության դեպքում օրենսդրական նախաձեռնություն դարձնելու, հղկելու, «աստվածային տեքստ սարքելու» գործընթացին, ասել է թե՝ օրենսդրական աշխատանքին զուգահեռ կառավարության գործունեությունը վերահսկելու գործառույթ իրականացնելն է (օրենքի կիրառման տեսակետից), նաեւ՝ միջազգային շփումները, խորհրդարանական դիվանագիտության զարգացումը։

Ժողովրդի սոցիալական վերքերը բուժելու վերաբերյալ պրն Թադեւոսյանի մոտեցումները Կոմկուսի սոցիալական ծրագրերին, բնակչության ակնկալիքներին համահունչ են՝ սկսած ընտանեկան նպաստներն ընտանեկան զամբյուղին համապատասխանեցնելու, սոցիալապես անապահով խավերի արտոնությունները, քաղաքացիների անվճար կրթություն ստանալու, բուժվելու իրավունքը վերականգնելու, մի խոսքով՝ «քաղաքական դեմոկրատիան սոցիալական դեմոկրատիայի» վերածելու գերխնդրին նպաստելու մեծ ցանկություն ունի, սակայն համարում է, որ «սոցիալական ոլորտն ավելի շուտ զգացմունքային է», քանզի առաջարկություններն ու մտադրությունները սովորաբար բախվում են պետության սուղ բյուջեի պատնեշին։ Իհարկե, ավանդները պետք է փոխհատուցվեն, վետերանների, հաշմանդամների արտոնությունները՝ վերականգնվեն, Սեւանի հիմնախնդիրը՝ լուծվի, էլեկտրաէներգիայի սակագները՝ համապատասխանեցվեն բնակչության հնարավորություններին (այս ոլորտում պրն Թադեւոսյանը թունելի ծայրում լույս է տեսնում՝ հանձին էներգետիկ համակարգի գերկորուստները սանձահարելու Դավիթ Զադոյանի վճռականության, ուռճացված սպասարկող անձնակազմի սահմանափակման եւ գիշերային սակագների ներդրման), չմատակարարված ջրի համար բնակչությունից վճարումներ գանձելու պրակտիկան՝ դադարեցվի ջրային հաշվիչների տեղադրման միջոցով, սակայն այդ ամենը հանգում է բյուջեի համալրման գերխնդրին, նշեց Կոմկուսի ներկայացուցիչը, դրական գնահատելով այն փաստը, որ իշխանությունները վերջապես հասկացել են. «պլանավորման մեջ վատ բան չկա», եւ պետական կարգավորումն անխուսափելի է։

Կոմկուսը շարունակում է մնալ արմատական-կառուցողական ընդդիմության դիրքերում՝ «Միասնություն» դաշինքի «փեշը քաշողի», նախընտրական խոստումները հիշեցնող զգաստացնողի դերում, միջազգային արժութային կազմակերպությունների հետ համագործակցությանը դեմ չէ, բայց վերջիններիս հետ առավել կոշտ բանակցությունների կողմնակից է, քանզի կան «որոշակի հասույթներ, որոնցից այն կողմ ԱՄՀ-ը եւ ՀԲ-ն չպիտի անցնեն»։

«Ազգի» «արտաթեմատիկ» հարցին պատասխանելով, Գագիկ Թադեւոսյանը մտահոգություն հայտնեց Արցախում ստեղծված կացության առնչությամբ։ «Սասանի պարը կամրջի վրա է բռնում. մենք պատմությունից չգիտես ինչու դասեր չենք քաղում», ասաց նա՝ նկատի ունենալով 1921 թ. մայիսի 16-ի ռուս-թուրքական բանակցություններին նախորդած փետրվարյան, Կոմկուսի համոզմամբ ժամանակավրեպ, հեղափոխությունը, 1996-ին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին ոչ լեգիտիմ (թույլ) նախագահի կարգավիճակով «Լիսաբոն ուղարկելու» իրողությունը՝ հայկական կողմի համար հայտնի աննպաստ վերջաբանով։ Հիմա, երբ Կոսովոյում ուրվագծված կարգավորումից հետո միջազգային հանրության ուշադրությունը սեւեռվելու է դեպի Արցախ, երբ կայունությունը, Արցախ-Հայաստան լիակատար տնտեսական ինտեգրացումն օդի պես անհրաժեշտ են, ստեղծված անհասկանալի լարվածությունը կործանարար է, ասաց պրն Թադեւոսյանը՝ գոհունակություն հայտնելով, որ նախագահի այցից հետո լարվածությունը կարծես թուլանում է։

ԼՈՒԻԶԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Մալարիա, խոզուկ եւ սնկային հիվանդություններն ուշադրության կենտրոնում

Երեկ առողջապահության նախարարությունը հրավիրել էր հերթական կլոր սեղան, որի ընթացքում հանրապետության հիգիենիկ եւ համաճարակային վարչության պետ Վլ. Դավիդյանցն ամփոփեց վեց ամսվա ընթացքում գրանցված հիվանդությունները՝ համեմատելով նախորդ տարվա 6 ամսվա ցուցանիշների հետ։ Մալարիա հիվանդության ցուցանիշը 1998 թ. եղել է 433 դեպք, որից 42 երեխա, 1999-ի վեց ամսվանը՝ 370 դեպք, որից 43 երեխա, եւ ավելացրեց, որ չնայած այդ հիվանդությունը 15 տոկոսով նվազել է, անձրեւների շատացման ու մոծակների տարածման միտումը հիվանդության վտանգավոր աճ կարող է տալ ու այդ առումով շատ լարված է իրավիճակը Արարատյան դաշտավայրում, հատկապես՝ Մասիսում։ Գյուղնախարարության հետ կատարվում են դրենաժային աշխատանքներ՝ ճահիճների չորացման համար։ 98 թ. հունիսին գրանցվել է 297 դեպք, որից 254 երեխա, 99-ի հունիսին 1125 դեպք, որից 289 երեխա, այսինքն՝ 4 անգամ շատացել է հիվանդությունը։ Նկատի առնելով իրավիճակը, կառավարության հետ մշակվել է ծրագիր։ 200 հազար դոզա դեղորայք գնելու համար հայտարարվել է մրցույթ։ Պրն Դավիդյանցը մտահոգություն հայտնեց, որ վերջին 10 օրվա ընթացքում սնկային թունավորումները շատացել են՝ գրանցվել է 6 թունավորման դեպք, որից տուժել են 17 մարդ, մեկ ընտանիք 6 անդամով։ Հիշեցնենք սունկ օգտագործողներին՝ սունկը գնել միայն շուկաներում համապատասխան փաստաթղթի առկայության դեպքում։ Ինչ վերաբերում է որովայնային տիֆին, գրանցվել է 5 դեպք Արթիկի Առինջ գյուղում, Արագածոտնի մարզի Նորաշեն եւ Սարալանջ գյուղերում մի ամբողջ ընտանիք է վարակվել որովայնային տիֆով։ Առայժմ ստուգվում է, թե ինչ պատճառներից է առաջացել հիվանդությունը։ Հիգիենիկ եւ համաճարակային ծառայությունն օրական 140 վայրերում ստուգումներ է անցկացնում ջրի որակի ու մաքրության շուրջ՝ աղիքային ինֆեկցիաները կանխելու նպատակով։

Կլոր սեղանին ներկա էր առողջապահության ապահովվածության վարչության պետ Թ. Հակոբյանը, որն էլ տեղեկացրեց, որ կիրակի ԱՄՆ-ից Երեւան է ժամանել Միացյալ հայկական ֆոնդի 105-րդ չվերթը՝ բերելով մեծ քանակությամբ սիրտ-անոթային, հակաբորբոքային, հակախոցային պրեպարատներ եւ դեղեր։

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Ճնշում չկա, իսկ հանցակազմն արդեն առկա է

Սկիզբը էջ 1

– Իսկ ի՞նչ մեղադրանք է առաջադրվել Ժիրայր Պողոսյանին։

– Հանրապետության նախկին վարչապետին մեղադրանք է առաջադրվել Քր. օր. 71-րդ հոդվածի առաջին մասով (պետական գաղտնիք պարունակող փաստաթղթեր կորցնելը) եւ 232-րդ հոդվածի առաջին (ապօրինի կերպով զենք եւ ռազմամթերք ձեռք բերելն ու պահելը) մասերի հատկանիշներով։

– Բայց չէ՞ որ, ըստ տարածված լուրերի, Ժիրայր Պողոսյանի հանձնարարությամբ ԼՂՀ նախագահի աշխատասենյակում «ժուչոկներ» են տեղադրվել...

– Նախագահի աշխատասենյակում գաղտնի լսող սարք տեղադրելու փաստի մասին ինձ մոտ տվյալներ չկան, այդ հարցով ես չեմ զբաղվում, ուստի կոնկրետ բան ասել չեմ կարող։

– Դարձյալ, ըստ պտտվող լուրերի, խուզարկության ժամանակ Ժիրայր Պողոսյանի բնակարանում խոշոր չափերով, ընդհուպ երկու պարկ փող է հայտնաբերվել։

– Դա իրականությանը չի համապատասխանում։ Խուզարկության ժամանակ ոչ մեծ քանակությամբ գումար եղել է ոչ թե նրա բնակարանում, այլ Ժ. Պողոսյանի կնոջ՝ Անժելա Գրիգորյանին պատկանող օֆիսում։

– Ճի՞շտ է, որ Ժիրայր Պողոսյանը եռօրյա ձերբակալության ժամանակ հացադուլ էր հայտարարել։

– Այո։ Ձերբակալության առաջին օրը նա նամակ էր հղել ԼՂՀ նախագահին, որում հայտնել էր սննդից հրաժարվելու իր վճռի մասին։ Երրորդ օրը սակայն, մեղադրանքն առաջադրելուց առաջ, Ժ. Պողոսյանը գրավոր դիմումով խնդրել է անհետեւանք թողնել հացադուլի մասին արված հայտարարությունը, քանի որ ինքն անցած օրերին չի պահպանել հացադուլի կանոնները։

– Որոշ աղբյուրներ չեն բացառում, որ ԼՂՀ նախկին վարչապետին առաջադրված մեղադրանքների շրջանակը քննության ընթացքում կարող է անհամեմատ մեծանալ...

– Առայժմ նախաքննությամբ նոր, ստույգ տվյալներ ձեռք չեն բերվել։ Քննությունը դեռ շարունակվում է, եւ այդ մասին ենթադրություններ անելը, կարծում եմ, անմտություն է։

Ես բացառում եմ որեւէ ճնշում Ժ. Պողոսյանի վրա գործադրելու կամ էլ չկատարած հանցագործություններ նրան վերագրելու փորձը։

Բաքայանները ծխախոտի նոր ձեռնարկություն են բացում

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՅՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐԿ. Երեւանի փափուկ կահույքի ֆաբրիկայի տարածքում ստեղծվում է գլանակների արտադրության նոր ձեռնարկություն։ Այդ մասին հաղորդեց «Գրանդ տոբակո» հայ-կանադական ձեռնարկության նախագահ Հրանտ Վարդանյանը։

Նրա ասելով, աշխատանքները ֆինանսավորում է ստեփանակերտցի Բաքայանների ընտանիքը՝ իրենց ավանդական գործընկերների՝ արաբական ֆիրմաների հետ համատեղ, որոնք զբաղվում են Հայաստան գլանակներ ներմուծելով։ Վարդանյանը ողջունեց նոր նախաձեռնությունը եւ պատրաստակամություն հայտնեց խորհրդատվություններ անցկացնելու եւ աջակցելու արտադրություն սկսելու եւ բիզնեսի կազմակերպման հարցերում։ «Ծխախոտի եւս մեկ ձեռնարկության ստեղծումը կնպաստի առողջ մրցակցության զարգացմանը։ Եթե նրանք սկսեն լավ գլանակներ արտադրել ներքին շուկայի համար, ապա մենք կարող ենք ավելի շատ արտահանել», ընդգծեց Վարդանյանը։

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ԴԱՒԻԹ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ամեն անգամ, երբ «Ամերիկայի ձայն» ռադիոկայանի թողարկումների ավարտին հաղորդավարը հայտարարում է. «Իսկ այժմ, սիրելի ունկնդիրներ, ձեր ուշադրությանն ենք ներկայացնում Միացյալ Նահանգների կառավարության տեսակետներն արտահայտող խմբագրականը», ինքս ինձ զարմանում եմ: Մի տես, է՛, աշխարհի հզորագույն երկիրն է, խոսքի ազատության հնագույն ավանդույթներով, բայց ահա ավելորդ չի համարում փոքրիկ Հայաստանի շարքային քաղաքացիներիս ներկայացնել իր «կառավարության տեսակետները»:

Պետական քարոզչություն

Անհրաժե՞շտ, թե՞ անթույլատրելի հարցադրում

Եվ այդ արվում է ռադիոծրագրի հիմնական ասելիքն ավարտելուց հետո, ասես հատուկ ընդգծելով, թե այն ամենը, ինչ հաղորդել է «Ամերիկայի ձայնը» մինչ այդ՝ խմբագրության գործն է, դրա հետ կառավարությունը ոչինչ ընդհանուր չունի:

Գուցե փարիսեցիություն է, գուցե իրոք այդպես է, կարեւոր չէ: Կարեւորն այն է, որ կառավարությունը հարկ է համարում ամենաբազմազան հարցերի վերաբերյալ շարադրել իր տեսակետը, ներկայացնել իր դիրքորոշումը: Դո՞ւր է գալիս, թե՞ ոչ, մեր պաշտոնական մեկնակետն ա՛յս է, մեկնաբանություններ անելիս եւ գնահատականներ տալիս սրա՛ հետ հաշվի նստեք, մնացածը եղբայր լրագրողների, եթերում հանդես եկող անհատ գործիչների կարծիքն է, որին մենք կարող ենք նաեւ համաձայն չլինել՝ ահա սա՛ է նման վարվելակերպի քաղաքական ենթատեքստը: Սա նաեւ մի յուրօրինակ հաշվետվություն է ունկնդրին, նրա նկատմամբ ԱՄՆ-ի կառավարության հարգանքի եւ ուշադրության վկայությունը: Ամերիկայից ինչ ասես ընդօրինակել եւ ընդօրինակում ենք, այդ թվում նաեւ՝ ոչ քիչ վա՛տ բաներ, այս մեկն ինչո՞ւ ենք զանց առնում: Մեր կառավարությունն ասելիք չունի՞ թե՛ իր, թե՛ աշխարհի քաղաքացիներին, տեսակետ, դիրքորոշում չունի՞ հասարակական հետաքրքրություն ներկայացնող ամենաբազմազան հարցերի վերաբերյալ, որ կարելի լիներ ամփոփ խմբագրականով հասցեագրել հանրությանը:

Անշուշտ, առարկողներ կլինեն: Իբր՝ ՀՀ նախագահն ու վարչապետը ժամանակ առ ժամանակ հրապարակային ելույթներ են ունենում, նախարարներն ու մյուս պաշտոնատարները մամուլի ասուլիսներ են տալիս, արտգործնախարարությունը հայտարարություններ է անում, նախագահի մամլո քարտուղարը պարբերաբար հանդիպում է լրագրողներին, եւ բոլոր այդ դեպքերում մեր երկրի, մեր կառավարության պաշտոնական տեսակետները շարադրվում են: Այդպե՛ս է: Բայց մի՞թե այդ ամենը տեղի չի ունենում նաեւ նույն ԱՄՆ-ում՝ շատ ավելի լայն չափերով: Ինչո՞ւ նրանք, այդ ամենից բացի, հարկ են համարում նաեւ հիշատակածս խմբագրականները եթեր տալ, իսկ մենք՝ ոչ: Գաղտնիք չկա: Նրանք հասկանում են պետական քարոզչության կարեւորությունը, մենք, մեղմ ասած, թերագնահատում ենք կամ լավ չենք պատկերացնում: Ավելին, մենք պաշտոնական մակարդակով այնպես ենք խուսափում այդ երկու չարաբաստիկ բառերի գործածումից, ասես պետական քարոզչություն կոչվածը մի շա՜տ անթույլատրելի բան է: Անհե՛թ կեցվածք, որ գալիս է այն մտայնությունից, թե պետական քարոզչությունն անպայման ենթադրում է... գրաքննություն: Իսկ մենք, իբր, ոչ մի գրաքննություն չենք ճանաչում, մենք, ի հեճուկս այդ «սրկամիս» ամերիկացիների, կատարելապես ազատ ենք մեր խոսքի մեջ, շատ ու շատ ավելի ժողովրդավարական երկիր ենք:

Բացարձակապես առանց գրաքննության ո՛չ խոսք կարող է լինել, ո՛չ մամուլ: Կուսակցական խոսքն ու կուսակցական մամուլը կուսակցական գրաքննության են ենթակա, «ազատ» մամուլը՝ հովանավորների գրաքննությանը, առանց որոնց Հայաստանում գոնե այսօր եւ տեսանելի հեռանկարում համարյա ոչ մի թերթ, ոչ մի հեռուստառադիոկայան գոյատեւել չի կարող: Դա, իհարկե, կոմունիստական ժամանակներից մեզ ծանոթ եւ պետականորեն իրականացվող գրաքննությունը չէ, երբ արվեստն ու գրականությունը, մամուլն ու տեղեկատվության մյուս միջոցները հանդես էին գալիս որպես կոմկուսի աղախին, «համակուսակցական գործի մի մաս», ինչպես դեռ խորհրդային պետության արշալույսին ձեւակերպել էր Լենինը: Սա ա՛յլ կարգի, այսպես ասած, «ներքին» գրաքննություն է, որը վերացնել անհնար է: Նաեւ՝ անիմաստ: Որովհետեւ ամեն կարգի, նաեւ բարոյական զսպանակների վերացումով մամուլը կիջնի ամբոխի մակարդակին, զուտ կոմերցիոն շահի հետեւից ընկնելով՝ կդառնա զազրախոսությունը տիրաժավորող բարբաջանքների միջոց, ինչի տխուր օրինակներն արդեն իսկ տալիս են մեր մի երկու «աղմկահարույց» պարբերականներ: Հայհոյախոսությունը, բամբասանքը, զրպարտությունը, շատ այլ բաներ, ավա՜ղ, որոշակի հասարակական պահանջարկ ունեն: Բայց ո՞վ է ասել, թե պահանջարկն այս դեպքում չափանիշ է: Երբ եկամուտ է բերում, ուրեմն արդարացվա՞ծ է: Մարմնավաճառությունն էլ, թմրաբիզնեսն էլ, այլ մերժելի բաներ էլ եկամտաբեր են: Ինչո՞ւ ենք մեկից խորշում, մյուսին քրեապես պատժում, մի երրորդին հասարակայնորեն դատապարտում ու պարսավում: Որովհետեւ ամեն ինչ չէ, որ փողով ու եկամտով է չափվում, շուկայի առաջարկով ու պահանջարկով է կարգավորվում: Կան ոչ միայն գրված, այլեւ չգրված օրենքներ, բարոյական ըմբռնումներ, ազգային ավանդույթներ: Ինչո՞ւ պետք է դրանք ամենուր գործեն, իսկ մամուլում, եթերում՝ ո՛չ: Եվ, մեծավ մասամբ, գործում են, փառք Աստծո: Նույն այդ «ներքին գրաքննության» տեսքով, որն այլ բան չէ, եթե ոչ լրագրողական ներքին կուլտուրայի արտահայտություն: Որքան այդ կուլտուրան բարձր է, խոսքն այնքան զուսպ է, կիրթ, կշռադատված, փաստարկված: Եվ՝ հակառակը: Ասել կուզի, ամեն ոք ազատ է իր կարողությունների չափով հասարակությանն իր խոսքն ասելու, իր տեսակետները հրամցնելու, իր կարծիքները ներկայացնելու, իր գործելակերպը բացատրելու, մեկնաբանելու: Ամեն ոք, կրկնում եմ: Բայց ո՞չ պետությունը, ո՞չ կառավարությունը: Պետությունը խոսքի իրավունքից զրկվա՞ծ է, կառավարությունն անպայման չարամիտ ապատեղեկացնո՞ղ է: Գրաքննի՞չ է: Եթե պետությունը (կառավարությունը) ոչ մեկին չի արգելում ուզածն ասելու, ինքն ինչո՞ւ պիտի զրկված լինի իր ասելիքը հասարակությանը հասցնելու իրավունքից: Պետության (կառավարության) ասելիքն էլ հենց պետական քարոզչությունն է, եւ ամենեւին հարկ չկա դրանից սարսափելու, ինչպես սատանան՝ խնկից: Կառավարության ասածին հավասարչհավասարը, մեկնաբանելն ու դատողություններ անելը յուրաքանչյուրի գործն է, յուրաքանչյուրի իրավունքը: Մարդն ազատ է ընդունելու կամ մերժելու իր կառավարության տեսակետները, բայց մարդուն այդ տեսակետներից զրկելը, նրան անտեղյակության մեջ պահելը, կիսատ-պռատ տեղեկատվություն հրամցնելն անթույլատրելի է, տեղեկատվություն ստանալու քաղաքացու իրավունքի ոտնահարո՛ւմ:

Անշուշտ, մեր կառավարությունը մեզ դրանից խիստ չի զրկում: Հայաստանի ազգային հեռուստատեսությանն իջեցված է օրական 7 ժամի, Գյումրիի «Շիրակ» հեռուստաընկերությանը՝ օրական 0,5 ժամի, ազգային ռադիոյին՝ օրական 40 ժամի պետպատվեր: Դա էլ հենց պետական քարոզչության համար հասկացված եթերաժամանակն է: Պետպատվեր են կատարում նաեւ 2 պաշտոնաթերթ՝ «Հայաստանի Հանրապետություն» ու «Ռեսպուբլիկա Արմենիա»: Ի՞նչ մակարդակով եւ ի՞նչ որակով՝ այլ հարց է: Բայց դա շա՞տ է, թե՞ քիչ, դատեք ինքներդ: Հայաստանում այժմ գործում են 51 հեռուստաընկերություն եւ 10 ռադիոընկերություն, որոնցից պետական կարգավիճակ ունեն կամ, ավելի ճիշտ, պետպատվեր են կատարում միայն 3-ը: Գրանցված ավելի քան 500 պարբերականներից հրատարակվում եւ որոշակի հաճախականությամբ լույս է տեսնում 170 թերթ (120-ը՝ Երեւանում եւ 50-ը՝ մարզերում), որոնցից, ինչպես նշվեց, պետպատվեր են կատարում միայն 2-ը: Գործող լրատվական 4 գործակալություններից (Սնարք, Նոյյան տապան, Արմենպրես, Առկա) պետպատվերի բաժին ունի 1-ը (Արմենպրես):

Իսկ թե այդ պետպատվերն ինչպե՞ս է իրականացվում՝ այլ հոդվածի թեմա է:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Ջրամբարների նորոգման ծրագիրն ունի նաեւ սոցիալական ուղղվածություն

Լոռու մարզում առկա սոցիալ-տնտեսական դժվարությունների հաղթահարումը մեծապես պայմանավորված է գյուղատնտեսության արդյունավետությամբ: Լոռու մարզի Սպիտակի տարածաշրջանում աննախադեպ խթան է Նալբանդի մայր ջրանցքի վերանորոգումը:

Ջրանցքը շահագործման էր հանձնվել 30-ական թվականների վերջերին եւ վերածնունդ ապրեց 1999 թ. հուլիսին: Հայաստանի հյուսիս-արեւմուտքի գյուղատնտեսական ծառայությունների զարգացման շրջանակներում մարզում պետք է իրականացվի ոռոգման համակարգերի վերականգնման 37 ծրագիր, որից 7-ն արդեն իրականացվում է: Մյուսները մրցութային կամ ուսումնասիրման փուլում են:

Վերակառուցվել է Նալբանդի ջրանցքի 7 կմ-անոց հատվածը, որը հնարավորություն կտա առանց կորուստների ոռոգել 8 համայնքների հողատարածքները: Նախկինում, ըստ կադաստրային տվյալների, ջրանցքի ոռոգման ցանցն ընդգրկում էր 1650 հա հողատարածություն: Սակայն ոռոգման համար նախատեսված ջրի 15 տոկոսը կորչում էր մայր ջրանցքի հատվածներում, իսկ 54 տոկոսը ներքին ոռոգման ցանցի բացակայության պատճառով չէր հասնում գյուղացուն: Փաստորեն, միայն թղթի վրա էր «ոռոգելի հողատարածություններ» հասկացությունը:

Այն համայնքներում, ուր ստեղծվեցին ջուր սպառողների ընկերություններ, սկսվեց համայնքների ներքին ոռոգման ցանցերի վերականգնման ծրագիրը: Եթե նախկինում «Հայջրտնտ» միավորման «Սպիտակ-

Գուգարք» կազմակերպությունը գործ ուներ Շիրակամուտ (Նալբանդ) համայնքի ջուր օգտագործող 700 տնտեսությունների հետ, ապա այսօր նա պայմանագրային հիմունքներով աշխատում է ջուր սպառողների ընկերության հետ, որը ստանձնել է վարձավճարների գանձումը եւ ներքին ոռոգման ցանցերի շահագործումը: Պետբյուջե մուտքագրվող գումարներն ավելանում են, քանի որ ջուր մատակարարող-սպառող հարաբերությունները դրվել են իրավական հիմքերի վրա: Եթե նախկինում որոշ հողատարածություններ գյուղացին չէր մշակում, ապա այսօր Շիրակամուտում մայր ջրանցքի եւ ներքին ոռոգման ցանցի առկայության պայմաններում մշակվել է նախկինում լքված 20 հա հողատարածություն:

Ինչպես նշեց հյուսիս-արեւմուտքի գյուղատնտեսական ծառայությունների զարգացման Լոռու մարզի գրասենյակի համակարգող Լեռնիկ Սիմոնյանը, ոռոգման համակարգերի վերականգնման ծրագրի շրջանակներում մարզում կատարվել է 770 հազար ԱՄՆ դոլարի աշխատանք Համաշխարհային բանկի միջոցներով: Հիշեցնենք, որ ներքին ոռոգման ցանցերը վերականգնվում են IFAD ծրագրի շրջանակներում:

Ծրագիրն ունի նաեւ սոցիալական ուղղվածություն, քանզի աղետի գոտում 400 բնակիչ ապահովվում է աշխատանքով:

Գյուղացիները նշում էին, որ սեփականաշնորհված հողերում ջրի առկայության դեպքում բերքատվությունը կբարձրանա 70 տոկոսով:

Վերջապես հնարավոր կլինի չափել նաեւ տրվող ջրի քանակը, քանի որ երրորդային ցանցերի մուտքերին դրվելու են 63 ջրաչափեր, եւ համայնքը ճշտությամբ կիմանա օգտագործած ոռոգման ջրի ծավալները: Այստեղից էլ վարձավճարների գանձման արդյունավետության բարձրացումը:

Հուլիսի 10-ից Սպիտակի տարածաշրջանի 8 համայնքների դաշտերը կենարար ջուր ստացան:

Այս ժամանակներս տեղի կունենա ջրատարի բացման հանդիսությունը, որին, ըստ մեր տվյալների, կմասնակցեն հանրապետության բարձրաստիճան պաշտոնյաներ:

Մ. ՄԻՆԱՍՅԱՆ,
Վանաձոր

ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ

Հայաստանի առաջին դեսպանն Իսպանիայում ու Պորտուգալիայում

Հայաստանի նախագահի երեկ հրապարակված հրամանագրով Էդուարդ Խոջայանը նշանակվել է հանրապետության դեսպան Իսպանիայում ու Պորտուգալիայում (նստավայրը՝ Երեւան):

Էդուարդ Ռաֆայելի Խոջայանը ծնվել է 1938 թ. Երեւանում, ծառայողի ընտանիքում: 1961 թ. ավարտել է Երեւանի պետական համալսարանի օտար լեզուների ֆակուլտետի ֆրանսերենի բաժինը: Բուհն ավարտելուց հետո 1964-68 թթ. աշխատել է ԽՍՀՄ արտաքին տնտեսական կապերի պետական կոմիտեի ավագ թարգմանիչ,

թարգմանիչների խմբի ղեկավար Ալժիրում: 1968 թ. հրավիրվել է աշխատանքի ԽՍՀՄ արտաքին գործերի նախարարություն, ուր տարբեր պաշտոններ է վարել 19 տարի անընդմեջ: 1968-70 թթ. եղել է ԱԳՆ աֆրիկյան երկրորդ բաժնի կցորդ, 1970-71 թթ. երրորդ քարտուղար, 1971-75 թթ. Լիբանանում ԽՍՀՄ դեսպանության հյուպատոսական բաժնի փոխհյուպատոս, թեեւ գաղութում նրան միշտ էլ կոչել են «Հայաստանի հյուպատոս»: 1975 թ. վերադարձել է Մոսկվա եւ նշանակվել ԽՍՀՄ ԱԳՆ Լատինական Ամերիկայի երկրների բաժնի երկրորդ քարտուղար, 1979-82 թթ. աշխատել է Ֆրանսիայում Խ. Միության դեսպանության առաջին քարտուղար: 1982-86 թթ. եղել է ԽՍՀՄ ԱԳՆ մշակութային կապերի վարչության խորհրդական: 1986 թ. ավարտում է իր գործունեությունը խորհրդային դիվանագիտական ծառայությունում եւ տեղափոխվում Երեւան, աշխատանքի անցնում Հայաստանի տեղական արդյունաբերության նախարարությունում՝ որպես բաժնի վարիչ: 1989-90 թթ. հաշվողական տեխնիկայի ու ինֆորմատիկայի պետական կոմիտեի «Էլեկտրոնային հաշվիչ մեքենաներ» համալիր, «Ալգորիթմ» հատուկ գիտաարտադրական միավորման փոխտնօրենն էր միջազգային տնտեսական համագործակցության գծով: 1990 թ. «Միկրոգրաֆ» խորհրդա-բրիտանական համատեղ ձեռնարկության փոխտնօրենն էր:

1992 թ. սեպտեմբերին աշխատանքի է անցել նորանկախ Հայաստանի արտգործնախարարությունում՝ սկզբից որպես ներկայացուցչությունների հետ աշխատանքների բաժնի վարիչ, մեկ տարի անց՝ Եվրոպայի երկրների վարչության պետ: 1994-96 թթ. եղել է Եվրոպայի խորհրդի փորձագետների պատրաստման Երեւանի տարածաշրջանային կենտրոնի գործադիր քարտուղարը, միաժամանակ ղեկավարել է ՀՀ արտակարգ իրավիճակների պետական վարչության արտաքին կապերի բաժինը: 1997 թ. հունվարից օգոստոս կրկին աշխատել է ՀՀ ԱԳՆ Եվրոպայի երկրների վարչության պետ: 1997-98 թթ. եղել է Կանադայում ՀՀ դեսպանության խորհրդական, իսկ անցյալ տարվա սեպտեմբերին նշանակվել է ՀՀ արտգործնախարարի խորհրդական: Ամուսնացած է, ունի 2 դուստր: Տիրապետում է ֆրանսերեն, իսպաներեն ու անգլերեն լեզուների:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ,
ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակից
«Ազգի» համար

digitised by A.R.A.R.@

– Ադրբեջանում ամենքը, ում հետ ինձ վիճակվեց հանդիպել, սկսած երկրի Նախագահից մինչեւ հասարակ մարդիկ, ասում են, որ Ռուսաստանը ավելի շատ խանգարում, քան օգնում է մեր երկրների միջեւ խաղաղության հաստատման գործին: Բոլորը ասում էին մոտավորապես միեւնույն բանը. եթե դուք հայերդ, ձեր տարածքում ազատվեք ռուսական ռազմակայաններից եւ պահանջեք դուրս բերել ռուսաստանցի սահմանապահներին, ապա մենք եւ դուք, որպես կովկասյան ժողովուրդներ, որոնք հետությամբ հասկանում են միմյանց եւ ընդ-կոչերն անհասկանալի են ինձ համար: Վերջերս փորձեցի նրանց դնել ճիշտ ճանապարհի վրա, ասելով, որ տարածաշրջանում ՆԱՏՕ-ին ներգրավելու Ադրբեջանի ցանկությունը բերիմացության արդյունք է: Չէ՞ որ եթե զուգահեռներ անցկացնենք Կոսովոյի ու Ղարաբաղի միջեւ եւ խոսենք ՆԱՏՕ-ի հնարավոր մասնակցության մասին, ապա դաշինքի միջամտությունը պետք է լինի հօգուտ Հայաստանի, եւ ոչ թե Ադրբեջանի:

– Այո, մենք այդ մասին իմացանք Բաքվում: Բոլոր թերթերը մեկնաբանում էին Ձեր ելույթը:

– Այո: Գուլուզադեն նույնպես արձագանքեց: Բայց դա հուզական արձագանք էր: Եկեք չհամեմատենք 1999 տվյալ հարցում: Այս առումով Հայաստանի քաղաքականությունը կառուցվում է փոխլրացման, փոխհավելման սկզբունքի վրա:

– Տարածաշրջանում Ռուսաստանի ներկայությունը, ըստ իս, չպետք է խանգարի, ասենք, հայ-ամերիկյան փոխհարաբերությունների զարգացմանը:

– Բնավ: Եվ դրա ապացույցը Միացյալ Նահանգների Սենատի որոշումն է, որը երկու օր առաջ հաստատեց Հայաստանին օգնության հատկացումը: Այդ օգնությունը եւս 5 մլն դոլարով ավելացվել է անցյալ տարվա համեմատությամբ եւ կազմում է 90 մլն դոլար: Բնակչության մեկ շնչի հաշվով ԱՄՆ-ից ստացվող օգնու-կարելի է ասել տվյալ պայմանագրով սահմանափակվող մյուս բոլոր զինատեսակների մասին: Ադրբեջանում կան նաեւ այնպիսի սպառազինություններ, որոնք հենց Ադրբեջանի ներկայացրած տվյալներով գերազանցում են թույլատրելի սահմանաչափերը: Իսկ քանի դեռ մենք մեր պարտավորությունների շրջանակներում ենք եւ ապահովում ենք տեղական ստուգումների թափանցիկությունը, ապակայունացման մասին խոսք անգամ չի կարող լինել: Եվ այստեղ հարկավոր է հստակորեն ընդգծել, որ մեզ համար առաջնային խնդիրն անվտանգությունն է:

Քանի դեռ Թուրքիան շարունակում է Հայաստանի շրջափակումը, նաբարձր կարգավիճակը»:

– Վախենում եմ, որ դա լրիվ չափով չի համապատասխանում ճշմարտությանը: Միջնորդներն առաջարկել են ազատ ընկերակցության տարբերակներ, որոնք անմիջապես մերժվել են Ադրբեջանի կողմից: Այնինչ, նման կարգավիճակ հայտնի է այդպիսին է թե Նոր Զելանդիայի եւ թե Միկրոնեզիայի գոյությունը: Չի կարելի ասել, թե Ադրբեջանը պատրաստ չէր համաձայնել կարգավիճակի այդ տարբերակներին: Նա պարզապես չի պատկերացնում ինքնավարությունից տարբեր կարգավիճակ: Իսկ ինքնավարությունը սահմանվում է բավական նեղ եւ պայմանական եղանակով: Այսինքն այն-

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Վարդան Օսկանյան. «Ժողովրդավարությունը կօգնի հիմնահարցի լուծմանը»

Վերջերս Ադրբեջանում եղած հայ լրագրողների խմբի կազմում էր նաեւ Մարկ Գրիգորյանը, որը վերադառնալուց հետո հետեւյալ հարցազրույցը անցկացրեց Հայաստանի արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետ, վերջինիս ներկայացնելով ադրբեջանական կողմի որոշ տեսակետները:

հանուր շատ բան ունեն, կկարողանանք ընդհանուր լեզու գտնել եւ լուծել գոյություն ունեցող հակամարտությունը:

– Ես կարծում եմ, որ Ադրբեջանի հենց այդ մոտեցումը, որի համաձայն Ռուսաստանը խոչընդոտ է Ղարաբաղի հարցի կարգավորման ճանապարհին, գլխավոր արգելքն է հակամարտության լուծմանն ուղղված դրական տեղաշարժերի ճանապարհին: Իհարկե, հասկանում եմ, թե որտեղից է բխում նրանց հակառուսական դիրքորոշումը: Որոշակի չափով դա Ադրբեջանի ինքնահավանության հետեւանքն է, որն ի հայտ եկավ 90-ական թվականների սկզբներին, ավելի ստույգ՝ 1993 թ., երբ ադրբեջանցիները մի շարք ռազմական անհաջողություններ կրեցին: Եվ դրա միակ բացատրությունն այն էր, որ նրանք տարածքներ կորցրին եւ պատերազմը տանուլ տվեցին ռուսական զորքերի մասնակցության հետեւանքով: Եվ այսօր դա հոգեբանական մեծ պատնեշ է դարձել նրանց համար: Ես կարծում եմ, որ Ռուսաստանն այսօր բացասական ազդեցություն չունի այդ գործընթացի վրա: Մինսկի խմբի բոլոր երեք համանախագահների միջեւ տիրում է լիակատար փոխըմբռնում, եւ մինչեւ օրս արված բոլոր առաջարկությունները բոլոր երեքի համաձայնության արգասիքն են եւ ներկայացված են նրանց անունից:

Սակայն փորձենք այս ամենը մի կողմ թողնել եւ կենտրոնանանք Հայաստանի ու Ադրբեջանի երկկողմ հարաբերությունների վրա: Բանն այն է, որ առանց Ռուսաստանի մասնակցության անցկացվող երկկողմ բանակցությունները եւս արդյունք չեն տալիս: Այստեղ խնդիրը քաղաքական դիրքորոշումներն են եւ փոխզիջման դիմելու ցանկությունը կամ չկամությունը: Վստահ եմ, եթե Ադրբեջանը ընդունի այն փոխզիջումային տարբերակը, որի մասին այնքան խոսվում է, ապա մենք կկարողանանք անմիջապես լուծել մեր միջեւ առկա խնդիրները: Այդ դեպքում մենք միջնորդների՝ Միացյալ Նահանգների կամ Ֆրանսիայի կարիքը չենք զգա: Սակայն բանն այն է, որ այսօր Ադրբեջանը պատրաստ չէ դիմելու փոխզիջման, ճիշտ գնահատել իրողությունները, ստեղծված իրավիճակը: Եվ հենց ադրբեջանական կողմն է հույսեր կապում երրորդ երկրի հետ, որը պետք է իր փոխարեն լուծի այդ հարցը: Եվ այն պատկերացումը, թե ներկա իրավիճակն ստեղծվել է Ռուսաստանի գործողությունների հետեւանքով, պարզապես չի համապատասխանում իրականությանը:

– Երրորդ երկիր... Այստեղ կա ընտրության հնարավորություն:

– Այո: Տվյալ դեպքում նրանք նկատի ունեն Միացյալ Նահանգներին, իսկ վերջերս, նաեւ՝ ՆԱՏՕ-ին: Եվ ՆԱՏՕ-ին ակտիվորեն ներգրավելու վերաբերյալ համախակի հնչող այդ թ. ստեղծված փաստացի իրավիճակը, որը 1992-93 թթ. իրադարձությունների հետեւանքն է: Չէ՞ որ հարցի բուն էությունը պետք է փնտրել հենց այնտեղ: Կոսովոյի ու Ղարաբաղի միջեւ զուգահեռներ կարելի է անցկացնել 1992-93 թթ. մակարդակով, երբ Ադրբեջանը փաստորեն անվավեր ճանաչեց Ղարաբաղի ինքնավարությունը, ճիշտ այնպես, ինչպես Միլոշեւիչը վարվեց Կոսովոյում, փորձեց հարցին տալ ռազմական լուծում, ինչպես Միլոշեւիչը՝ Կոսովոյում: 1992 թ. Ադրբեջանը փորձեց Ղարաբաղի հարցը լուծել տեխնիկական զսումների միջոցով, երբ ադրբեջանական բանակը հյուսիսից հարավ էր շարժվում Շահումյանով ու Մարտակերտով, շրջանները մաքրելով հայ բնակչությունից, եւ մենք կարողացանք դա կանգնեցնել մարդկային զոհերի գնով: Իրոք, իրավիճակը շատ նման է, բայց մի էական տարբերություն կա Կոսովոյի եւ 1992-93 թթ. Ղարաբաղի միջեւ. մեր ազատագրական բանակը անհամեմատ ավելի ուժեղ դուրս եկավ: Մենք կարողացանք վերջ դնել այդ ամենին եւ անել այն, ինչ այժմ ՆԱՏՕ-ն փորձում է անել Կոսովոյում:

– Վաֆա Գուլուզադեն մեզ հետ հանդիպման ժամանակ ասաց, որ հայ-ռուսական հարաբերություններն անհամեմատ ավելի ջերմ են, քան ադրբեջանա-թուրքականը: Նա բառացիորեն ասաց. «Թուրքիան բավական բարեկամական հարաբերություններ ունի Ադրբեջանի հետ, որոնք անհամեմատելի են հայ-ռուսական հարաբերությունների հետ»:

– Ես չեմ ուզում համեմատել այդ փոխհարաբերությունները: Դա նրանց խնդիրն է: Հայ-ռուսական փոխհարաբերությունների մասին կարող եմ ասել, որ դրանք լավ են, ջերմ եւ կմնան այդպիսին: Մենք պարզապես պատճառ չունենք այլ հարաբերություններ ունենալու: Մեզ մոտ չկա ռուսատյացություն, եւ մենք գտնում ենք, որ այս տարածաշրջանում Ռուսաստանի մասնակցությունն անհրաժեշտ է ու կարեւոր եւ կդառնա կայունության գործոն, եթե Ադրբեջանը ճիշտ կողմնորոշվի թյան գծով Հայաստանն զբաղեցնում է աշխարհում 3-րդ տեղը: Փաստորեն, Միացյալ Նահանգները ըմբռնումով են վերաբերվում նաեւ Հայաստանի դրական հավելեցրի քաղաքականությանը եւ գնահատում է այն: Նման քաղաքականությունը մեզ օգնում է լավ փոխհարաբերություններ ունենալ թե Ռուսաստանի եւ թե Միացյալ Նահանգների հետ: Ավելին, մեր քաղաքականությունը մեզ չի խանգարում ռազմական ոլորտում կապեր հաստատել ՆԱՏՕ-ի անդամ մյուս երկրների հետ, կատարել մեր պարտավորությունները Եվրոպայում սովորական սպառազինությունների կրճատման շրջանակներում: Մեր կարծիքով, այս բոլորը լրացնում են իրար, եւ մենք այստեղ հակասություն չենք տեսնում:

Այսօր բարենպաստ միջավայր է ստեղծվել նման քաղաքականության վարման համար, եւ Հայաստանը փորձում է լավագույնս օգտագործել այդ հնարավորությունը:

– Ադրբեջանում ասում են, թե Հայաստանին Ռուսաստանի ցույց տված ռազմական օգնությունը չափազանց մեծ է եւ ապակայունացնում է տարածաշրջանը: Խոսում են ռուսական «ՄԻԳ»-երի մատակարարումների, Հայաստանին նորանոր սպառազինությունների վաճառքի ու ռանձնման մասին: Ասացեք, խոսքն իրո՞ք սպառազինությունների միակողմանի մրցավազքի մասին է, թե ընդհակառակը, Ադրբեջանի հետ զուգակշռություն ստեղծելու քայլերի մասին:

– Դա իրոք այդպես է: Պետք է ասեմ, որ ռուսական բոլոր մատակարարումները հաշվի առնելով եւս մենք դեռ չենք մոտեցել այն քվոտաներին, որոնք Հայաստանի համար թույլատրելի են Եվրոպայում սովորական սպառազինություններին վերաբերող պայմանագրի շրջանակներում: Մենք չենք խախտել պայմանագիրը, նույնիսկ չենք մոտեցել սահմանագծին: Այդ պայմանագրի շրջանակներում մենք կարող ենք ունենալ 100 օդանավ, մինչդեռ այսօր դրանց թիվը շուրջ 15 է: Ադրբեջանի օդանավերի թիվը շատ ավելի մեծ է: Նույնը քանի դեռ չունենք դիվանագիտական հարաբերություններ, լուծված չէ Ղարաբաղի հարցը եւ Ադրբեջանն էլ հրաժարվում է քննարկել փոխզիջողական առաջարկությունները, իսկ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարը հայտարարում է, թե վերջ ի վերջո հարցը կլուծվի պատերազմի միջոցով, Հայաստանը օրենքի եւ իր ստորագրած միջազգային համաձայնագրերի շրջանակներում բոլոր միջոցներին կդիմի երկրի եւ բնակչության անվտանգությունն առավելագույնս ապահովելու համար:

Ադրբեջանն ամեն տարի տվյալներ է ներկայացնում իր սպառազինությունների վերաբերյալ: Նույնիսկ դրանք են վկայում թույլատրելի սահմանագծերի գերազանցման մասին: Մենք չենք կասկածում, որ նրանք օգնություն են ստանում նաեւ բազմաթիվ ուրիշ պետություններից, առաջին հերթին Թուրքիայից: Նրանց զինվորականները կրթություն են ստանում Թուրքիայում եւ Պակիստանում, իսկ Ադրբեջանում կան թուրք զինվորական հրահանգիչներ: Նրանք սպառազինություն են ստանում տարբեր երկրներից: Մեզ համար հարցը սպառազինությունների ոլորտում զուգակշռության պահպանումն է:

– Մեզ հետ զրուցելիս Հեյդար Ալիեւն ասաց, որ կուզենար, որպեսզի ռազմական ոլորտում զուգակշռությունը պահպանվեր ավելի ցածր մակարդակով: Այդ հարցն ավելի վաղ քննարկվե՞լ է արդյոք:

– Դա շատ տրամաբանական առաջարկություն է: Արժե քննարկել: Իհարկե, դա պետք է անել համապատասխան քաղաքական պայմաններում: Դա կարող է դառնալ փոխադարձ վստահության քայլ: Կարելի է դիմել նման համակշռիչ լուծումների, բայց դա պետք է երկկողմ լինի եւ հաշվի առնի Ղարաբաղի հակամարտության առկայությունը եւ ենթատարածաշրջանային հավասարակշռության խնդիրը: Մենք երկկողմ կարգով դեռեւս չենք քննարկել այդ հարցը, բայց ապագայում կարող է կայանալ նման երկխոսություն:

– Բնականաբար, Ադրբեջանում մեզ հետ տեղի ունեցած խոսակցություններն այս կամ այն կերպ առնչվում էին ղարաբաղյան դիմակայության բեմային եւ հակամարտության կարգավորմանը: Այսպես, պետխորհրդական Վաֆա Գուլուզադեն մասնավորապես ընդգծեց, որ «Ղարաբաղը պետք է ինքնակառավարման ամենաբարձր կարգավիճակն ունենա պայմանավորվածության եւ ադրբեջանական պետության կազմում ինքնորոշման հիման վրա»: Իսկ Ադրբեջանի նախագահն ասաց. «Ինչ վերաբերում է ինքնակառավարման կարգավիճակին, ես քանիցս ասել եմ. դա կարող է լինել համաշխարհային պրակտիկայում գոյություն ունեցող ամե-պես, որ դառնում է միանգամայն անընդունելի: Ուրիշ տարբերակներ առաջարկվել են, բայց մերժվել: Վերջերս առաջարկված «ընդհանուր պետության» գաղափարը նույնպես նորույթ չէ: Գուցե անվանումը նոր է, բայց ըստ էության այդ «ընդհանուր պետությունը» ինչ է տարբերվում համադաշնությունից, դաշնությունից կամ ազատ ընկերակցությունից:

Կարծում եմ, խնդիրն այստեղ քաղաքական կամքի, փոխզիջման դիմելու ցանկության դրսեւորումն է:

– Երբ խոսվում է հակամարտության մասին, հայկական կողմը հայտարարում է. «Թող Ադրբեջանը...» եւ այլն: Ադրբեջանական կողմը նույնպես իր հայտարարություններն սկսում է այդպես. «Թող Հայաստանը...», եւ առաջարկությունը շարունակվում է: Թե Հայաստանում, եւ թե Ադրբեջանում ասում են, թե երեւի դեռ ժամանակը չէ դիմելու կոնկրետ քայլերի եւ առավել գործնական քաղաքականություն վարելու Ղարաբաղի հարցի կարգավորման ուղղությամբ: Իսկ կարելի՞ է այդ հարցի լուծումը շաղկապել տարածաշրջանում ժողովրդավարության հաստատման ու զարգացման հետ: Գուցե դա Ղարաբաղի հարցի լուծման նախադրյալներից մե՞կն է:

– Այո, ժողովրդավարության ամրապնդումը կարեւոր տարր է: Ադրբեջանում եւ Հայաստանում որքան բարձր լինի ժողովրդավարության մակարդակը, այնքան մենք կմոտենանք Ղարաբաղի հակամարտության լուծմանը: Իհարկե, մենք ժողովրդավարության զարգացմամբ անհամեմատ գերազանցում ենք Ադրբեջանին, բայց դեռ պետք է որոշակի ուղի անցնենք: Այստեղ կարեւոր է նաեւ, որ դա տարածաշրջանային չափանիշ է, եւ մենք պետք է ապրենք այնպիսի պայմաններում, երբ բոլոր երկրները կդավանեն միեւնույն սկզբունքները, կունենան ժողովրդավարության միատեսակ մակարդակ: Եվ այդ ժամանակ, կարծում եմ, խնդրի խաղաղ կարգավորումը կդառնա շատ ավելի իրական, քան այնպիսի պայմաններում, երբ երկրներից մեկում գերակշռում է կառավարման միահեծան ձեւը, իսկ մյուսը առաջ է շարժվել ժողովրդավարության զարգացման ուղիով:

Ժողովրդավարությունը կարեւոր է նաեւ հանրային կարծիքի, ժողովրդի կարծիքի դրսեւորման տեսակետից: Չէ որ խոսքի ազատության պայմաններում հնարավոր կլինի առավել ազատորեն ներկայացնել իրականությունը, եւ՝ երկու պետությունների համար ավելի դյուրին կլինի դիմել փոխզիջողական տարբերակների: Ցավոք, այժմ դժվար է ասել, թե դա երբ կլինի: Բայց փաստ է, որ այդ գործոնը խոչընդոտում է խնդրի խաղաղ լուծմանը:

ՄԱՐԿ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Աղանդներ. Դրամ եւ սեքս

Հայտնի է, որ վերջին տարիներին աշխարհի տարբեր երկրներում որոշ աղանդներ ֆինանսապես բարգավաճում են եւ նորանոր հետեւորդներ գտնում: Աղանդը կրոնական նոր ուսմունք է, որը շեղվում է իշխող եկեղեցու դավանանքից: Աղանդավորների համոզմունքները հիմնվում են առաջնորդի կարծեցյալ առավելությունների, հեղինակության, նրա աստվածացման վրա: Դա հանգեցնում է քրիստոնեության ճշմարիտ վարդապետության ժխտման: Օրերս Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի պատգամավորներ Ժակ Գիարը եւ Ժան-Պիեռ Բրարը խորհրդարանին են ներկայացրել երկրում աղանդների գործունեությունն ուսումնասիրող հատուկ հանձնաժողովի 348 էջանոց «Աղանդները եւ փողը» զեկուցագիրը, որտեղ փաստերով լուսաբանվում է խոշոր աղանդների վտանգավորությունը հասարակության եւ տնտեսության համար: Իր հերթին «Էքսպրես» հանդեսը հետաքննություն է անցկացրել Ֆրանսիայում միջազգային խոշոր աղանդներից մեկի «Պաշտպանի» գործունեության վերաբերյալ: Նկատի ունենալով, որ հզոր Ֆրանսիայի համար ֆինանսապես եւ բարոյապես վտանգավոր աղանդները կարող են վտանգ ներկայացնել նաեւ փոքրիկ Հայաստանում, հարկ ենք համարում անդրադառնալ հիշյալ զեկուցագրին եւ հանդեսի հետաքննությանը, ինչպես նաեւ որոշ տեղեկություններ տալ մեր երկրում հետզհետե աշխուժացող «Եհովայի վկաների» մասին:

Պատգամավորներ Գիարի եւ Բրարի զեկուցագրում նշվում է, որ դրամը եւ սեքսը աղանդների շարժիչ ուժն են: Դրամն աղանդների առաջնորդների մեծամասնության կյանքի նպատակն է եւ նրանց կազմակերպությունների ուժի աղբյուրը: Իսկ սեքսը դյուրացնում է առաջնորդների իշխանությունը ենթակաների վրա, նպաստելով, որ նրանք հնազանդորեն ծառայեն եւ հարստացնեն իրենց աղանդը: «Էքսպրես» հանդեսը կոչ է անում հասարակությանը համախմբվել աղանդների դեմ պատերազմելու համար ի հեճուկս ԱՄՆ-ի կառավարության դիրքորոշման, որն անհիմն կերպով հայտարարում է, թե Եվրոպայում կրոնական ազատությունն իբր վտանգված է:

Զեկուցագրի հեղինակները նշում են, որ աղանդները «փողի պոմպեր» են եւ վերջին երեք տարում վիթխարի շահույթներ են ստացել: Ֆրանսիայում ներկայումս ամենահարուստ աղանդներն են «Սայենթոլոջին» («Գիտաբանություն») եւ «Եհովայի վկաները»: Վերջինս միայն այդ երկրում ունի 1 մլրդ ֆրանկի անշարժ գույք: Դրանց հաջորդում են «Սոկա Գակկայը», «Ամորկը», «Մահիկարին», «Նոր առաքելական եկեղեցին», «Մանդարոմը» (այժմ կոչվում է «Հաղթական վաջրա»), «Անթրոպոսոֆիան» եւ «Դիանովան» կամ «Պաշտպանը»: Վերջինիս անշարժ գույքը գնահատվում է 100 միլիոն ֆրանկ: «Էքսպրեսի» հետաքննությունից պարզվել է, որ այս աղանդի հիմնադիր Լյուսիեն Էնգելմայերը ստեղծել է մի իսկական ֆինանսական կայսրություն, որը ճարտկորեն քողարկված է «բարեգործական դրամատներում»: կենտրոնակայանը Շվեյցարիայում է, հոլդինգային չորս ֆիրմա կա Լյուքսեմբուրգում, երկու հարստություն Լիխտենշտեյնում:

Աղանդները ներդրումներ են կատարում տնտեսության տարբեր ճյուղերում, գլխավորապես մասնագիտական պատրաստության եւ կամսաքեր ոլորտում, որտեղ ամենաազդեցիկը «Սայենթոլոջին» է: Դրանք ներկա են նաեւ առողջապահության ոլորտում, որը լուրջ վտանգ է դրանց ցանցն ընկնող ծանր հիվանդների համար: Բացի դրանից, կարծեցյալ նոր կրոնների աղանդների առաջնորդները հոգեբանորեն «ճզմում» են իրենց հետեւորդներին եւ կորզում նրանց ունեցվածքը: Առաջնորդներն այդպիսով տիրանում են վիթխարի կանխիկ գումարների, թաքցնելով իրենց եկամուտները եւ խուսափելով հարկերից: Նրանք պարբերաբար դրամը տեղափոխում են մի երկրից մյուսը: Զեկուցագրում նշվում է, որ, օրինակ, «Մանդարոմը» Ֆրանսիայից Իտալիա է տեղափոխել 14,7 մլն ֆրանկ:

Հարստությամբ չբավարարվելով, որոշ առաջնորդներ սեռական բռնությունների են դիմում իրենց հետեւորդների նկատմամբ սեփական արարքները քողարկելով ծիսական արտառոց մեկնաբանություններով: Բայց մերթ ընդ մերթ սկանդալներ են պայթում՝ մերկացնելով այդ ինքնակոչ առաջնորդների բուն էությունը: Զգայական ծիսակատարությունները նրանց ցանկասիրության եւ իշխանատենչության վկայություններն են: Պարտադրված սեռական կյանքի միջոցով առաջնորդները մեծ իշխանություն են ձեռք բերում ենթակաների նկատմամբ: 1996 թ. Ֆրանսիայում լույս տեսավ Իզաբել Մեբագի «Յոթ տարի մի աղանդի դժոխքում» գիրքը, որտեղ «Իզո-Զենի» նախկին աղանդավորը ներկայացնում է առաջնորդ Իզոյի որոշ արարքներ: Ճամարտակելով «սրբազան լիբիդոյի» եւ «տիեզերական հեշտանքի» մասին, Իզոն մի անգամ հինգ տասնյակ ջահել կանանց առաջարկել է հանել իրենց «ծարերը», այսինքն հագուստները եւ փաղաքշել միմյանց, ինքն էլ մասնակից դառնալով նրանց «բարձրագույն փոխակերպումներին»:

«Մանդարոմ» աղանդի «տիեզերական մեսիա» Ժիլբեր Բուրդենն ուրիշ տարօրինակություններ է ունեցել: Էքս-ան-Պրովանսից ոչ հեռու գտնվող «Մանդարոմի» տիրույթում նա իր «Ոսկե լոտոսի» ասպետներին ստիպում էր դաշույն եւ զանգակ բռնած մենամարտել հեռավոր մոլորակներից եկած դեւերի դեմ: Ինքը զինվորական համազգեստ էր հագնում, գլխին կապում փոքր հայելիներով պատված ժապավեն եւ իր հետեւորդներին հորդորում էր երկիրը փրկել հակաաստծուց: Բայց սեռական բռնությունների հարցում Բուրդենը շատ ավելի պարզունակ էր: Նրա զոհերից մեկը՝ Ֆլորանս Ռոնկալիան, 1995 թ. լույս ընծայած գրքում պատմում է, որ Բուրդենն իրեն վայրենաբար բռնաբարել է, երբ ինքը ընդամենը 14 տարեկան էր: Երեք ուրիշ երիտասարդ կանանց հետ Ֆլորանսը դատի էր տվել Բուրդենին, բայց վերջինս մահացավ անցյալ տարի այն պահին, երբ ներկայանալու էր երդվյալների դատարան: Էքս-ան-Պրովանսի գանգատարկման դատարանը վերջերս կարգադրեց քանդել Բուրդենի 33 մետրանոց բետոնե արձանը:

Այսպես կոչված «բնազդաբուժության» մասնագետ Գի Կլոդ Բյուրժեն արդեն իր կենդանության օրոք չկարողացավ խուսափել մարդկանց դատաստանից: Նա 1997 թ. հուլիսին բանտարկվեց բռնաբարության եւ անչափահասների այլասերման մեղադրանքներով: Իսկ ավելի վաղ Փարիզի գանգատարկման դատարանը հումակերության քարոզիչ Բյուրժեին դատապարտել էր անօրինական բուժական գործունեության համար:

«Աստծո զավակներ» աղանդի (այժմ կոչվում է «Ընտանիք») 22 հետեւորդներ 1991 թ. ամբաստանվում էին անչափահասների այլասերման համար, բայց գործը կարճվեց «հանցակազմի բացակայության» պատրվակով: Չնայած դրան, «Ընտանիք» աղանդի համայնքներում կիրառվող խմբային «սեռական արբնացումից» լուրջ խաթարումներ ստացած մի տղայի մայրը դիմեց գանգատարկման դատարան: Խորհրդարանային հատուկ հանձնաժողովի 1996 թ. զեկուցագրում բերվում է այդ աղանդի հանգուցյալ առաջնորդ Դեւիդ Բերգի դստեր վկայությունը, որը պնդում է, թե ինքը բռնաբարվել է: Մեկ ուրիշ աղանդավորի վկայության մեջ նշվում է, որ «Ընտանիքի» համայնքներում անչափահասներն ստիպված էին պոռնկանալ, որպեսզի «ավելի շատ հետեւորդներ հավաքագրեն եւ հովանավորություն գտնեն»:

Ինչ վերաբերում է «Եհովայի վկաներին», դա այնքան «մաքրամոլ» եւ փակ կազմակերպություն է, որ եթե աղանդավորներից մեկը որեւէ հանցանք է գործում, խնամքով կոծկվում է: Անցյալ տարի Ֆրանսիայի Դիժոն քաղաքի քրեական դատարանը երկու նախկին եհովականների (որոնցից մեկը դպրոցի տնօրեն է) դատապարտեց հանցանքը թաքցնելու համար. նրանք գիտեին, որ աղանդավորներից մեկը բռնաբարում է իր 16-ամյա աղջկան, բայց ամիսներ շարունակ լռել էին:

Ներկայումս միայն ԱՄՆ-ում 3000-ից ավելի աղանդներ կան: «Եհովայի վկաները» դրանցից լոկ մեկն է: Այս աղանդը սկսել է ձեւավորվել ԱՄՆ-ում 1870-ական թթ.: Հիմնադիր Չառլզ Ռասելը շրջիկ մանրավաճառ էր: Երբ նրա ստեղծած «Սուրբ գրքի ուսումնասիրման խմբակի» անդամների թիվը հասավ 30-ի, նա իրեն հռչակեց «Վերապատիվ հովիվ»: Ռասելը հայտարարեց, թե Հիսուս Քրիստոսն անտեսանելի կերպով երկիր է վերադարձել 1874 թ. եւ իր հետեւորդների հետ պատրաստվում է վերջնական մեծ ճակատամարտին՝ Արմագեդոնին, որն իբր պետք է տեղի ունենար 1914 թ.: Ռասելի հաջորդը՝ Ջոզեֆ Ռութերֆորդը, Արմագեդոնը տեղափոխեց 1925 թ. հոկտեմբեր: Նրա գուշակությունը եւս չիրականացավ: Հետեւորդների երկու երրորդը հեռացավ ընկերությունից: 1931 թ. աղանդը պաշտոնապես ստացավ «Եհովայի վկաներ» անունը: Ռութերֆորդից հետո կազմակերպությունը մասնատվեց եւ տարբեր երկրներում հայտնի էր «Սուրբ գրքի ուսանողների միջազգային ընկերակցություն», «Ռասելականներ», «Եհովայի վկաներ», «Արթնության վկաներ», «Հոգեւոր Իսրայել» եւ այլ անուններով:

Ռութերֆորդի հաջորդ Նաթան Նորը գուշակեց, թե Արմագեդոնը տեղի կունենա 1958, 1960, 1972, 1975 թթ., բայց աշխարհի վերջն այդպես էլ չեկավ: Ռասելականները կամ եհովականներն իրենց հետեւորդներին թույլ չեն տալիս եկեղեցի մտնել, ազատորեն ուսումնասիրել Աստվածաշունչը: «Եհովայի վկաների» հավատքը հակաառաքելական եւ հակասուրբգրքային է: Նրանք ավելի շատ ուրանում են, քան հավատում: «Հայ ավետարանչական ընկերակցության» նոր լույս ընծայած «Ովքե՞ր են Եհովա աստծու Հիսուս Քրիստոսի ճշմարիտ վկաները» գրքույկում նշվում է, որ եհովականներն ուրանում են Աստծո Երրորդությունը, Քրիստոսի եւ Սուրբ հոգու աստվածությունն ու անձնավորությունը, Քրիստոսի կատարյալ Աստված եւ կատարյալ մարդ, իսկ նրա խաչը իբրեւ փրկության միակ միջոց լինելը, Քրիստոսի մարմնով հարությունը եւ նույն մարմնով վերստին գալը, հետմահու դատաստանը, հավիտենական պատիժն ու դժոխքը: Նրանք հրաժարվում են խոնարհվել որեւէ ազգի դրոշի առջեւ, ասելով, թե պատերազմը սատանայի պայքարն է մեկ ուրիշ սատանայի դեմ: Նրանց կարծիքով բոլոր եկեղեցիները սատանայի հսկողության եւ Նեռի իշխանության տակ են, մարդն անասունից չի տարբերվում եւ այլն:

1940 թ. Նոր Զելանդիայի եւ Ավստրալիայի կառավարություններն իրենց երկրներից վտարեցին «Եհովայի վկաներին»: 1947 թ. Կանադայի գերագույն դատարանը եհովականներին դատապարտեց որպես մոլորյալների եւ ուրիշներին մոլորեցնողների: Արաբական մի շարք երկրներում «Եհովայի վկաները» արգելված է, հօգուտ Իսրայելի քարոզչության, լրտեսության եւ ներարաբական խռովություններ հրահրելու մեղադրանքով:

ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՐԲԵՐՅԱՆ

ՎԱՆԴԱԼԻԶՄ

Բարբարոսություն Երուսաղեմի հայկական կալվածքների նկատմամբ

«Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը հրատարակել է Երուսաղեմի հայկական պատրիարքարանի հունիսի 11-ի բաց նամակը, որտեղ մասնավորապես նշվում է, որ տարեկան երկու անգամ (մարտ-ապրիլ եւ մայիս-հունիս ամիսներին), համաձայն սրբազան վայրերի վերաբերյալ գոյություն ունեցող պայմանավորվածության, հայկական պատրիարքարանն ու սբ. Հակոբ միաբանությունն արշավ են կազմակերպում դեպի Ձիթենյաց լեռ՝ իրենց կալվածքներում տոնակատարություն կազմակերպելու: Այս տարվա մարտի 13-ին, երբ հոգեւորականները տեղ են հասել, նրանց աղմուկ-աղաղակով են դիմավորել շրջանի տեղացիները, որոնք վերջում սկսել են նույնիսկ քարկոծել ժամանածներին: Հաջորդ օրը, սուրբ պատարագի ընթացքում, Աբու-Էլիավա ընտանիքի անդամները դարձյալ քարկոծել են հայկական շինությունները, նույնիսկ ներս մտնելով ջարդուփշուր արել կահույքը ու սարքավորումները: Մայիսի 6-ին պատրիարքարանին հեռախոսային մի զանգ հաղորդել է, որ այդ նույն ընտանիքի անդամների կողմից ջարդվել են շինությունների դռներն ու պատերը:

Հայկական կողմն առաջնորդվելով խաղաղասիրական սկզբունքներով, փորձել է երկխոսության միջոցով պարզել եւ հարթել կացությունը, սակայն՝ ապարդյուն: Բարբարոսները, մայիսի 19-ին, կրոնական արարողության սկզբում, պահանջել են իրենց հանձնել տեղի շինության բանալիները: Իսկ հաջորդ օրը, կեսօրվա մոտ, Աբու-Էլիավա ընտանիքի անդամներն ուրիշ երիտասարդների հետ միասին ջարդել են հայկական շինությունների դռները, դուրս նետել շարժական մասունքը, պատրիարքի աթոռը եւ այլ եկեղեցապատկան առարկաներ:

Տեսնելով, որ ձեռնարկած խաղաղ կարգավորման միջոցառումներն արդյունք չեն տալիս, հայկական պատրիարքարանը ստիպված է եղել հարցը հանձնել դատական իշխանությունների ուշադրությանը: Միաժամանակ իսրայելական ոստիկանությունը տեղյակ է պահվել իրավիճակի մասին: Հարցն ավելի է սրվել, որովհետեւ վերոնշյալ ընտանիքի անդամները համարձակվել են հայտարարել, որ շինությունները պետք է մզկիթի վերածվեն, այն դեպքում, երբ այդ տեղանքից ոչ հեռու մզկիթ կա: «Մենք ամենայն լրջությամբ ենք վերաբերվում նման պրիմիտիվ հարձակումներին եւ սրբապղծական արարքներին՝ քրիստոնյա ժողովրդի սրբազան վայրերի դեմ», եզրակացնում է բաց նամակը՝ ակնկալելով իշխանությունների համապատասխան քայլերը խնդրի լուծման առնչությամբ:

Ավելացնենք, որ Երուսաղեմի հայկական պատրիարքարանը Ձիթենյաց լեռան շրջակայքում հողամասեր սկսել է գնել 1830-ական թվերից: Այդ կալվածքները սուրբ վայրեր են համարվել, որտեղ եկեղեցական արարողություններ են միշտ կատարվել:

Հ. Օ.

Վերսկսվել է Լիբանանի հարավում հրադադարը հսկող խմբի գործունեությունը

Իսրայելի նորընտիր վարչապետ Եհուդ Բարաքը որոշում է ընդունել վերստին մասնակցելու Լիբանանի հարավում հրադադարի վերահսկման հանձնախմբի հանդիպումներին, որոնք առկախվել էին նախկին վարչապետ Նաթանյահուի պաշտոնավարության օրոք՝ հունիսի 24-ից ի վեր, երբ վերջինիս հրահանգով ռմբակոծվեցին լիբանանյան կենսական մի շարք ենթակառույցներ, որին հետեւել էր «Հըզբոլլահի» «Կատյուշա» հրթիռների արձակումը Իսրայելի հյուսիսային տարածքի վրա: Ըստ BBC-ի, վերոնշյալ հանձնախմբի հերթական ժողովը կայանալու էր հուլիսի 13-ին, լիբանանյան Նակուրա գյուղաքաղաքում, քննարկելու է շուրջ 30 երկկողմ բողոք: «Ապրիլյան փոխըմբռնում» անվամբ ճանաչված այդ հանձնախումբը ստեղծվել է 1996 թ. ապրիլին, երբ իսրայելական ագրեսիայի հետեւանքով սպանվել էին հարյուրից ավելի լիբանանյան քաղաքացիներ: Ավելացնենք նաեւ, որ խաղաղ բնակչությանը գրոհներից զերծ պահելուն նպատակաուղղված այդ հանձնախմբի անդամներն են Սիրիան, Իսրայելը, Լիբանանը, ԱՄՆ-ը եւ Ֆրանսիան, որոնցից վերջին երկուսը 6 ամիսը մեկ հերթափոխում են դրա նախագահության ստանձնումը: Ի դեպ, «ապրիլյան փոխըմբռնման» հանձնախմբի աշխատանքներին մասնակցելու Բարաքի որոշումը պետք է համարել առաջին դրական քայլը Լիբանանի հարավից մի տարում զորքերը հեռացնելու իր իսկ խոստումի ուղղությամբ:

Ա. Մ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակոյթ

Երեւանեան աշխատասենեակիս մէջ յաճախ եմ խորհում բնութեան ինծ մատուցած անակնկալների մասին: Ահա դրանցից մէկը, որ ուզում եմ այսօր բացել ընթերցողին, որ այս ակնարկի մեխն է, ակնարկ, որ կարող էր եւ ընդհանրապէս չլինել, եթէ պատահականութիւնները վճռորոշ դեր չխաղային: Խօսքս Անասեան գերդաստան հետ իմ հեռակայ եւ առկայ յարաբերութեան մասին է:

Հենց վերջերս էր, այս մարտին, երբ գուժեցին Եհուդի Մենուհինի մահը Բեռլինում: XX դարի խոշորագոյն ջութակահարի մասին վաղուց գիտէի, բայց անցեալ տարուայ յունիսից նա կտրուկ մտաւ աշխարհս՝ դին է: Իրականում ոչինչ չգիտէի:

«Ա՛յս եմ ես» շարքի երեք գրքերն էլ հրատարակուած են Լոս Անճելըսում, 90-ական թթ.: Առաջինում ամփոփուած են իր գրչափորձերը՝ «Քարը» վիպակը, պատմուածքներ, խոհագրութիւններ: Երկրորդ հատորն ամբողջութեամբ արուեստագիտական է՝ երաժշտական յօդուածներ, գրական-թատերական դիմանկարներ եւ անդրադարձներ, ուր ընդգրկուած են ինչպէս սփիւռքահայ, այնպէս էլ խորհրդային մշակութային կեանքն արտացոլող շահագրգիռ նիւթեր: Ուշագրաւ է երրորդ գրքի կառոյցը. այն էապէս փաստագրական է եւ ժամանակի մէջ բացում է Հենրիկ Անասեանի ստեղծագործական հարուստ ուղին՝ առագէտ լինելուց առաջ, բառիս դասական նշանակութեամբ: Վիեննական հայագիտական դպրոցի սանի գրչի ծայրից հառնում էր պատմութեան իմաստաւորումը: Ո՞վ գիտի, ապրելով խորհրդային ծանրագոյն ժամանակներում, բայց գրելով բիւզանդական կայսրութեան փլուզման մասին, ի՞նչ զուգահեռներ է կատարել գիտնականը: Ո՞վ գիտի, շարադրելով չերկրորդուած «Հայկական մատենագրութեան» բազմահատոր գրքերը, ինչպիսի կանխատեսումներ է կատարել՝ ապշելով ժողովրդի կենսունակութեան վրայ, որը յաղթահարել է դարերի մէջ թշուառութեան բարդոյթները, շրջանցել կայսերական կլափները, գոյատեւել: Անցեալի

Բերքի տակ ճկած տոհմածառը

Հենրիկ Անասեանի շնորհիւ: Լոս Անճելըսից յաջորդ օրը պիտի մեկնէի Երեւան: Վերջին օրով կինս հեռաձայնով դեղ խնդրեց շատ սիրելի մէկ բարեկամիս համար: Բայց արդէն ուշ երեկոյ էր, եւ յետոյ Հենրիկ Անասեանի հետ պիտի հանդիպէի: Անյոյս բան է, մտածեցի եւ մի փոքր տխրեցի: Քիչ յետոյ եկան Հենրիկն ու Մարիէտան:

- Այս տասն օրում շատ բան տեսած կը լինես մեր քաղաքում: Արի քեզ գիշերային կեանքը ցոյց տանք, կը գնանք Սանտա Մոնիկա, ծովեզերք, կը նստենք սրճարանում, այս գիշեր քնելը քեզ համար հանցանք կլինի, մենք էլ մեզ չենք ների: Այնպէս չէ՞, Մարիէտա: Ի դէպ, դու էլ էջմիածնից կարօտդ կ'առնես, 20 տարի երգել ես Մայր եկեղեցում, իսկ մեր Սուրէնը Գէորգեան ճեմարանում է դասաւանդում:

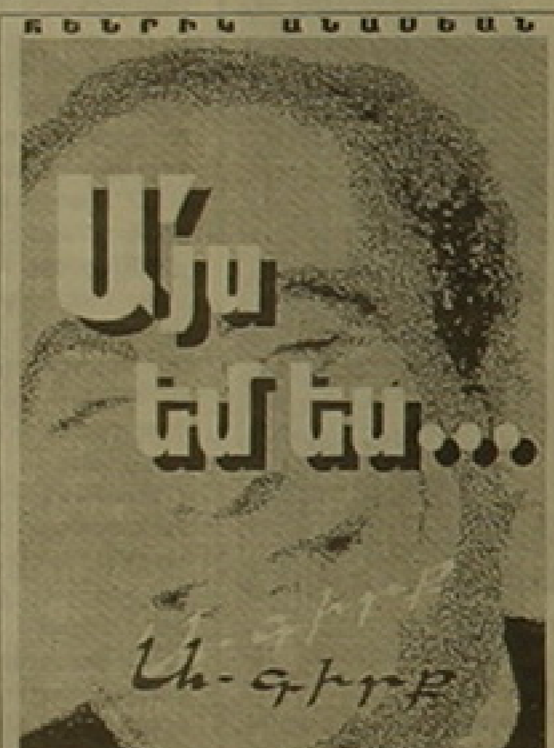

Երբ կինն ու ինքը իմացան նոր «հոգսս», ծիծաղեցին՝ «ճանապարհին դեղատուն էլ կ'անցնենք»: Ու գնացինք: Մտանք ոչ միայն դեղատուն, այլեւ մեծ երաժշտական խանութ:

- Ես քեզ ուզում եմ նուիրել Եհուդի Մենուհինի սկաւառակը: Եւ անպայման Բրամսի ջութակի կոնցերտը: Երկու նախասիրած մեծութիւններս՝ Բրամսն ու Մենուհինը, միշտ էլ քեզ հետ կը լինեն այլեւս: Եւ երեւի կը յիշես ինձ այսպէս աւելի յաճախ, ասաց, նայեց կնոջը, եւ երկուսով շնորհալի ժպտացին:

- Այստեղ նաեւ Բրամսի 4-րդ սիմֆոնիան է, նշանակալից աւելացրեց Մարիէտան:

Հիմա այս ակնարկը գրում եմ այդ կախարդական հնչիւնների ներքոյ: Յիշում եմ Հենրիկի խօսքը մեքենայի մէջ՝ «Գիտե՞ս ինչու հենց սա որոշեցի նուիրել: Որովհետեւ Բրամսի շնորհիւ Մենուհինը մեր դարում մեզ վերադարձրեց Աստուծոյ գոյութիւնը: Որովհետեւ մեզ՝ հայերիս, Աստուծոյ ներկայութիւնը հիմա շա՞տ է պէտք»: Կինը բացատրեց, որ Հենրիկը սրբագրում է Ա. Այնշթայնի խօսքերը պարզապէս, երբ վերջինս լսել է 13-ամեայ Եհուդիին, բացականչել է՝ «Հիմա վստահ եմ, որ Աստուած մեզ չի լքել»:

- Գեղարուեստական ներքին տեսողութիւն է պէտք նման սրբագրումի համար, ասում եմ ես միամտաբար:

- Իսկ չգիտե՞ս, ինչ է, որ Հենրիկն ունի այդ օժտուածութիւնը:

Արդէն լուսադէմին, երբ իրենց տուն մտանք, դրանում համոզուեցի: Նա խմիչքից առաջ սեղանին դրեց իր երեք հատորները ասելով.

- Այս ես եմ...

Ինքն էր, իր գրածը, իր աշխարհը: Անակնկալ էր: Մեղաւորութեան զգացում պատեց ինձ, անծանօթ էի գրող Հենրիկ Անասեանին: Գիտէի նրան մերթ խմբավար, մերթ կատարող, մերթ կոմպոզիտոր եւ, վերջապէս, մերթ ժողովրդական երգի մշակող: Գիտէի, որ նա մեծանուն գիտնական Յակոբ Անասեանի որ-[illegible]

ջին քայլերից մինչեւ մեր օրերը: Պէտք է նկատել, որ փոխուած է մօտեցման իւրայատկութիւնը. ճիշտ է, գլխաւոր հերոսը վերստին ինքն է, բայց այս անգամ միջնորդաւորուած՝ ինքը չկայ, նրա մասին է: Գրքում գծուած նրա վերելքի ճանապարհը տրուած է ժամանակին մամուլում սփռուած յօդուածների, արձագանքների, գնահատութիւնների շնորհիւ:

Անակնկալներից մէկն ինծ համար պահուած էր այս մասում: Դա Հենրիկի ինքնուրոյն երաժշտական բեմելի պատմութիւնն էր, իսկ աւելի ճիշտ, Բրամսի խռովի «ներկայութիւնը»՝ 4-րդ սիմֆոնիան: Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նուագախմբի հետ հեռաւոր 1966-ի հոկտեմբերին աւարտական կուրսի ուսանողը Մեծ դահլիճում իր դիպլոմային մենահամերգը բացում է Բրամսի սիմֆոնիաների այս գլուխգործոցով: Հիմա եմ հասկանում, որ սկաւառակը նուիրելիս Հենրիկը, իմ «միջնորդութեամբ», վերադառնում էր հայրենիք, վերադառնում էր սկիզբների սկիզբ, իր արուեստի մայր աւազանը:

Պէտք է, սակայն, նկատել Հենրիկի մի «թերութիւնը», հօր մասին կամ առիթով խօսելիս մանկանում է: «Գրական քանդակներ»-ից առաջինում հասցնում է միայն ասել՝ «Իմ լա՜ւ, իմ բարի՜ հայրիկը... Դուք էլ գիտէք չէ՞, որ նա այդպիսին է»:

Հա՜յրը... Քիչ գիտէի նրան, անձամբ չէի ճանաչում, միայն գրքերից, միայն համբաւը: Այն, որ մօտ կէս դարով մեծ էր ինձանից, վճռում էր ամէն ինչ, նշանակում է, արդէն ակամայ, ինձ համար «անհպելի» անձնաւորութիւն էր: Գիտէի, որ Յակոբ Անասեանը պատմաբան էր ու բանասէր, փայլող հանրագիտարանային կաղնի հայ մատենագրութեան մէջ, ինչպէս բնութագրում էին նրան ժամանակակիցները: [illegible]

մէջ նա փնտրում էր «հաւատոյ արմատը», որը միայն Վարդան Այգեկցու գիւտը չէր, այլեւ իրենն էր: Մինչդեռ «արմատը» իր գենի ծալքերում էր նաեւ:

Անընդհատ ինքս ինձ ասում եմ՝ խորհրդանշաններ պէտք չեն մեզ այս կեանքում, բայց արտաքոյ ուժերը երբեմն մատուցում են անհրաժեշտ անակնկալները: Երեսուներեք տարեկան էր նա, երբ ծնուեց Հենրիկը: Ընդ որում՝ դաժանագոյն 37-ին:

Եւ Հենրիկն ունեցաւ իր ոդիսականը. նոտաները ճանաչել է 19 տարեկանում միայն, նոյն տարին, յիշում է նա, օպերայի թատրոնում աշխատելիս չի զսպել գայթակղութիւնը եւ «թռցրել» է ականաւոր դիրիժոր Միքայէլ Թաւրիզեանի խմբավարական ամբիոնին այդ օրը մոռացուած փայտիկը, նրանից, ում պաշտում էր: Սա արդէն ուրուագծելու էր վաղուայ կեանքը, որն այլեւս չէր կարող ուշանալ. յաճախում էր Ռոմանոս Մելիքեան ուսումնարանը, 29-ում աւարտում Կոմիտասի անուան բարձրագոյն երաժշտանոցի խմբավարութեան բաժինը՝ աշակերտելով Միքայէլ Մալունցեանին: Այնուհետեւ դառնում է Ազգային ռադիոյի գործուն անդամներից, երաժշտական հաղորդումների գլխաւոր խմբագիր, նուագախմբի դիրիժոր, ձայնագրման բաժնի վարիչ, մէկ տարի ղեկավարել է ռադիոյի ժողովրդական գործիքների համոյթը: Իսկ յետոյ նրան հրաւիրեցին Խաչատուր Աւետիսեանի հետ աշխատելու հայկական ժողովրդական երգի պարի պետական համոյթում:

Երկու տասնեակից աւելի ժամանակ է՝ Հենրիկ Անասեանը Միացեալ Նահանգներում է՝ օտար աշխարհում, բայց հոգեւոր Հայաստանն իր մէջ պահած, ազգային ամենօրեայ շնչում: Դրա խօսուն վկայութիւնը նրա հիմնած անկրկնելի «Սիփան» երգչախումբն է, որի 20-ամեակը նշուելու է այս տարուայ աշնանը, որի ծննդեան համար միայն արժէր հոգու զրկանքի քայլին գնալը: Չէ՞ որ տառապանքը ճշմարիտ արուեստի առաջին ուսուցիչն է:

Այսօր Հենրիկն աւելի երջանիկ է զգում իրեն, քանի որ տաղանդաւոր որդին՝ «Եանի»-ի փայլուն ղեկավարը, գնում է հօր հետքերով, գնում է՝ արուեստում իր յետագիծը թողնելու համար, Անասեանների բերքատու ծառը առաւել ճկելու պատգամով:

Եւ իսկապէս. Անասեան գերդաստանում երեք յաջորդող սերունդ այս դարում բարձրանում են լեռն ի վեր: Յակոբ Անասեանը վաղուց գիտութեան կատարին է, իսկ ահա, իր երգերով, գործունէութեամբ՝ գագաթներն է հասնում է նաեւ Հենրիկը: Իսկ որդի՞ն Արմէնը. եթէ Անասեան [illegible]

ՍՈՒՐԷՆ Պ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

T. V.

Լոռու մարզում ընդհատվում է «Հայլուրի» կեսգիշերային թողարկումը

Ի՞նչն է պատճառը

Երբ հարցն ուղղեցինք Լոռու մարզային հեռուստահաղորդիչ կենտրոնի տնօրեն Արամ Իղդեկյանցին, նա տեղեկացրեց, որ հանրապետության մարզերում ժամը 20:00 ազգային ծրագրի հեռարձակումը դադարեցվում է, քանի որ ազգային հեռուստատեսության՝ հանրապետական հեռուստացանցին վճարելու հնարավորությունները սահմանափակ են: Նույն պատճառով մարզերում (մասնավորապես Լոռու մարզում) չի հեռարձակվում նաեւ ազգային հեռուստատեսության շաբաթօրյա ցերեկային ծրագիրը:

Ինչո՞ւ են մարզերը հայտնվել «խորթ զավակի» կարգավիճակում: Շուրջ 2 շաբաթ լոռեցիները հնարավորություն չունեն դիտելու կեսգիշերային «Հայլուրը»: Հեռախոսով կապվեցինք ազգային հեռուստատեսության տնօրեն Տիգրան Նաղդալյանի հետ: Նա պարզաբանեց, որ պետպատվերով ընդամենը 7 ժամ է նախատեսված, իսկ հեռուստատեսության եկամուտների հաշվին առայժմ միայն հնարավորություն կա ֆինանսավորելու հեռարձակումը Երեւանում եւ Արարատյան դաշտավայրում: Գյումրիի «Ցայգ» հեռուստատեսությունը տեղում կազմակերպում է ազգային հեռուստատեսության ժամը 24-ից հետո եւ շաբաթ օրվա ցերեկային հաղորդումների հեռարձակումն արբանյակային կապի միջոցով: Նման ձեւով վերահեռարձակում է կազմակերպում նաեւ «Գավառ» հեռուստաստուդիան: Տիգրան Նաղդալյանն ասաց, որ եթե Վանաձորից եւս նման նախաձեռնություն լինի, սիրով կընդառաջեն: Մեր հարցը, թե հնարավոր չէ՞ արդյոք հեռարձակումը դադարեցնել «Հայլուրի» կեսգիշերային թողարկումից հետո, պրն Նաղդալյանը տարակուսանքով ընդունեց. «Բոլորին էլ տեղերում զգուշացված է, որ հեռարձակումն անջատվի միայն «Հայլուրից» հետո: Ես մոտ օրերս կպարզեմ թյուրիմացությունը»:

Հուսանք, որ Տ. Նաղդալյանն իր խոստումը կկատարի, եւ լոռեցիները նույնպես չեն զրկվի կեսգիշերային «Հայլուրից»:

Իսկ թե ինչո՞ւ է Երեւանից հետո նախապատվություն տրվում հատկապես Արարատյան դաշտավայրին՝ հասկանալի է. կիրառվում է «սկզբում մենք, նոր՝ մերոնք» սկզբունքը (Արարատյան դաշտավայրն ավելի մոտիկ է)...

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻՆՈՅԱՆ
Վանաձոր

ԲՆՈՒԹՅԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆ

Կորուստը կարող է լինել անվերականգնելի

Ժամանակին Հայաստանի բնության թանգարանը իր բնույթով համարվում էր եզակի կովկասյան տարածաշրջանում: Հազվագյուտ նմուշներով հարուստ թանգարանը ուսանողության եւ դպրոցականների բնապահպանական կրթության առաջատար կենտրոնն էր:

Այդպես էր մինչեւ 1991 թ. դեկտեմբերը, երբ այդ ժամանակվա քաղաքապետի կարգադրությամբ թանգարանի ցուցադրությունը ապամոնտաժվեց: Տնօրեն Իռեն Ֆրանգյանի վկայությամբ, ապամոնտաժումը կատարվել է առանց որեւէ գրավոր հիմքի:

Այժմ թանգարանի ցուցանմուշներն ապաստանել են մայրաքաղաքի թիվ 73 դպրոցի շենքի երկու սենյակներում՝ առանց որեւէ հարմարության, էլեկտրականության, համապատասխան օդափոխության: Դրանց մեծ մասը ընդհանրապես հնարավոր չի եղել դուրս բերել զմռսված արկղերից:

Թանգարանի տնօրենը շուտափույթ քայլեր ձեռնարկելու խնդրանքներով դիմել է նախկին բոլոր վարչապետներին ու քաղաքապետներին, սակայն որեւէ արձագանք մինչ օրս չի եղել: Մինչդեռ թանգարանի շատ նմուշների կորուստը կարող է լինել անվերականգնելի:

ԼԻԼԻԹ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

Կրոնավորների գիրքը զայրացրել է Վատիկանին

Հռոմում տարեսկզբին լույս տեսած «Վատիկանում ոչինչ չի փոխվում» գիրքը խիստ զայրացրել է կաթոլիկ եկեղեցու ղեկավարությանը: Գրքում այն պնդումն է արվում, թե Վատիկանում իշխում են պաշտոնամոլությունը, կաշառակերությունը, արվամոլությունը եւ հովանավորչությունը: Նոր գրքի հարուցած արձագանքը մասամբ պայմանավորված է նրանով, որ դրա հեղինակները մի խումբ հոգեւորականներ են, որոնց մեջ է հայտնի եպիսկոպոս Լուիջի Մարինելլին: Նա այսօր կենսաթոշակառու է եւ ժամանակին կարեւոր պաշտոններ է զբաղեցրել Արեւելքի եկեղեցիների միաբանությունում: Ի դեպ, գրքի հեղինակները հայտարարում են, թե իրենց գրածը ոչ թե աղմկահարույց գործ է, այլ լոկ «նպատակ ունի իր կրոնական ու հոգեւոր ուղղվածությամբ մաքրագործելու Հռոմեական սուրբ եկեղեցին»: Լուիջի Մարինելլին պնդում է, թե հեղինակները «շարադրանքի մեղմացման նպատակով կամովին բաց են թողել ամենաթունդ դրվագները»:

Գրքում պատմվում է Վատիկանի ղեկավարության բոլոր ոլորտներ թափանցած «լեհական լոբբին», որը գործում է նույնիսկ Հովհաննես-Պողոս Բ պապի մերձավորագույն միջավայրում: Հոգեւորական վերնախավը բաժանված է խմբակցությունների, որոնք փորձում են կիսել իշխանությունը: Աշխատության մեջ պատկերված են կարդինալների բազմաթիվ կերպարներ՝ կնամոլներից մինչեւ [illegible] րոնք զբաղվում են ոգեհարցությամբ եւ «սեւ» պատարագներ են կազմակերպում սբ. Պետրոսի տաճարի պատերից դուրս: Ինչ վերաբերում է արվամոլությանը, գրքի հեղինակների պնդման համաձայն դա Վատիկանում լավագույն միջոցն է համարվում կնոջ մարմնի գայթակղությունից զերծ մնալու համար, բայց խորհուրդ է տրվում «չափավորություն պահպանել»:

Ինչպես նշում է «Պուեն» հանդեսը, գիրքն, անկասկած, չափազանց զայրացուցիչ է Վատիկանի ղեկավարության համար, որը պատրաստ է հայտարարել դրա հեղինակներին: Դատավարություն է սկսվել եպիսկոպոս Մարինելլիի դեմ: Սա բացառիկ դեպք է այն իմաստով, որ նախկինում հոգեւոր դատարանը եթե որոշ աշխատություններ էր դատապարտում, դա անում էր հավատքի պաշտպանության պատրվակով: Մինչդեռ այս անգամ դատարանը միջամտում է, քանի որ կարդինալներից մեկն իրեն զրպարտված եւ անարգված է համարում:

Գրքի հաջողությունն զգալի չափով պայմանավորված է հենց այս դատավարությամբ: Հունվարին գրեթե աննկատ լույս տեսած գրքին ամիսներ շարունակ դանդաղ վաճառվում էր լոկ Վատիկանի մերձակա գրախանութներում: Մինչդեռ հոգեւոր դատարանի միջամտությունից հետո գրքի պահեստային պաշարներն սպառվեցին ընդամենը մի քանի ժամում: Ներկայումս իսպանացի գրավաճառներն ան-[illegible]

Պ. Բ.

digitised by A.R.A.R.@

Հաշվեկշիռ
30.06.99թ.

«ԱԿՈՒՆՔ-ԲԱՆԿ» ՓԲԸ

	ԱԿՏԻՎՆԵՐ	հազ.դրամ 31.03.99թ.	հազ.դրամ 30.06.99թ.
1	Դրամական միջոցներ	168149	12023
	այդ թվում արտարժույթով	51451	4563
2	Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	131243	640424
2.1.	կենտրոնական բանկում	103771	74108
	այդ թվում արտարժույթով	0	0
2.2.	Այլ բանկերում	27472	566316
	այդ թվում արտարժույթով	27152	37313
3	Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	153	155
	այդ թվում արտարժույթով	153	155
4	Վարկային ներդրումներ	1069825	1098902
	այդ թվում արտարժույթով	838029	669722
5	Հաշվարկված (ստացվելիք տոկոսներ ներդրված վարկերից)	72493	38322
6	Վարկերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստաֆոնդ	-40345	-47023
7	Ներդրումներ պետական գանձապետական պարտատոմսերով	79750	0
8	Հիմնական միջոցներ	27237	27669
9	Դեբիտորներ	6444	5620
	այդ թվում արտարժույթով	0	0
10	Այլ ակտիվներ	45298	32249
	Ընդամենը Ակտիվներ	1560247	10808341
	ՊԱՍԻՎՆԵՐ		
1	Ցպահանջ ավանդներ ռեզիդենտներից	76920	466731
	այդ թվում արտարժույթով	6362	1892
1.1	Ցպահանջ ավանդներ ոչ ռեզիդենտներից	31476	22772
	այդ թվում արտարժույթով	31476	22772
2	Ժամկետային ավանդներ ռեզիդենտներից	45862	230530
	այդ թվում արտարժույթով	45562	60230
2.2.	Ժամկետային ավանդներ ոչ ռեզիդենտներից	756416	404445
	այդ թվում արտարժույթով	756416	404445
3	Բանկերից ստացված վարկեր	85108	86471
	այդ թվում ոչ ռեզիդենտ բանկերից	85108	86471
4	Հաշվարկված (վճարվելիք) տոկոսներ	16347	52784
5	Ներքին պարտավորություններ	1455	1753
6	Արտաքին պարտավորություններ	14294	5091
	Ընդամենը Պարտավորություններ	1027878	1270577
1	Կանոնադիր կապիտալ	450800	450000
2	Գլխավոր պահուստներ	7300	7300
3	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ	90043	95438
4	Նախորդ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ	-14974	-14974
	Ընդամենը կապիտալ	532369	537764
	Ընդամենը Պարտավորություններ	1560247	10808341

Ձեւ թիվ 11
(եռամսյակային)

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Ընդհանուր կապիտալի փոփոխության վերաբերյալ
Բանկի անվանումը «Ակունք-բանկ» ՓԲԸ
Ամսաթիվը 01/04/99-30/06/1999

հազ. դրամ

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Նախորդ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
Մեծությունը ժամանակաշրջանի սկզբում	x	x
Ընդհանուր կապիտալ, այդ թվում	442,326	532,369
Կանոնադրական հիմնադրամ	450,000	450,000
Ծանուցում. Իրացված բաժնետոմսերի հավելուրդ (հաs)	4,500	4,500
Գլխավոր պահուստ	7,300	7,300
Եկամուտների պահուստներ	-14,974	75,069
Փոփոխությունը ժամանակաշրջանի ընթացքում	x	x
Ընդհանուր կապիտալ, այդ թվում	90,043	5,395
Եկամուտների պահուստներ մինչեւ շահաբաժինների վճարումը	90,043	5,395
Մեծությունը ժամանակաշրջանի վերջում	x	x
Ընդհանուր կապիտալ, այդ թվում	532,369	537,764
Կանոնադրական հիմնադրամ	450,000	450,000
Ծանուցում. Իրացված բաժնետոմսերի հավելուրդ (հաs)	4500	4500
Գլխավոր պահուստ	7,300	7,300
Եկամուտների պահուստներ	75,069	80,464

Ձեւ թիվ 5
(ամսական, եռամսյակային տարեկան)

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Բանկի եկամուտների եւ ծախսերի վերաբերյալ
Բանկի անվանումը՝ «ԱԿՈՒՆՔ-ԲԱՆԿ» ՓԲԸ
Ամսաթիվը՝ 01/04/99- 30/06/99թ.

հազ դրամ

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Նախորդ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
1	Տոկոսային եկամուտներ		
1.1	Թղթակցային հաշիվներից ստացված տոկոսներ	0	1410
1.2	Տեղաբաշխված վարկերի դիմաց ստացված տոկոսներ	132,601	188,316
1.3	Օվերդրաֆտից, օվերնայթից ստացված տոկոսներ	0	78
1.4	Պետական գանձատ.արժեթղթ.ստացված տոկոսներ, այդ թվում հետգնման պայմանագրերով տնօրինվող արժեթղթերից	10,488	10,503
	Ընդամենը տոկոսային եկամուտներ	**143,089**	**200,207**
2	*Տոկոսային ծախսեր*		
2.1	Բանկերից եւ այլ ֆինանսավարկային կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	977	3045
2.2	Ներգրավված ժամկետային ավանդների դիմաց վճարված տոկոսներ	75,047	129,103
2.3.	Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	6,276	12,351
2.4	Օվերդրաֆտի, օվերնայթի դիմաց վճարված տոկոսներ	13	13
	Ընդամենը տոկոսային ծախս	**82,313**	**14,402**
	Զուտ տոկոսային եկամուտներ	**60,776**	**55,795**
3	*Ոչ տոկոսային եկամուտներ*		
3.1	Ստացված զուտ կոմիսիոն գումարներ	3,106	6,235
3.2	Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	-2,346	5,174
3.3	Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված դրական (բացասական) փոխարժեքային տարբերություն	64,394	90,199
3.4	Հիմնական միջոցների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	0	-8,600
	Ընդամենը ոչ տոկոսային եկամուտներ	**65,154**	**93,008**
4	*Ոչ տոկոսային ծախսեր*		
4.1	Աշխատավարձ, դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	8,915	17,037
4.2	Գործուղման ծախսեր	0	220
4.3	Հատկացումներ սոցիալական ապահովագրության, կենսաթոշակային եւ զբաղվածության հիմնադրամներին	1022	2111
4.4	Հարկեր, տուրքեր եւ այլ պարտադիր վճարներ	398	509
4.5	Ամորտիզացիոն մասհանումներ	2173	4386
4.6	Բանկի շենքի վարձակալության վճար	506	1,163
4.7	Գովազդային, ներկայացուցչական ծախսեր	0	292
4.8	Աուդիտային եւ այլ խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	0	1,953
4.9	Համակարգչային ծրագրերի, սարքավորումների սպասարկման եւ պահպանման գծով ծախսեր	581	1,012
4.10	Կապի եւ հաղորդակցական միջոցների գծով ծախսեր	468	1,321
4.11	Վճարված տույժեր, տուգանքներ	579	1009
4.12	Այլ ոչ տոկոսային ծախսեր	3,035	5,080
	Ընդամենը ոչ տոկոսային ծախսեր	**17,677**	**36,093**
	Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ	**47,477**	**56,915**
5	*Հատկացումներ հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդերին*		
5.1	Վարկերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստաֆոնդին կատարված մասհանումներ	33,248	78,062
	Ընդամենը մասհանումներ	**33,248**	**78,062**
6	Դուրս գրված ակտիվների վերադարձ	•	
6.1	Վարկերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստաֆոնդի հաշվին եսhաշվեկշիռ դուրս գրված վարկերի վերադարձ	6,974	9,190
6.2	Վարկերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստաֆոնդին մասհանված, բայց դեռեւս եսhաշվեկշիռ դուրս չգրված վարկերի վերադարձ	17,979	55,831
	Ընդամենը վերադարձ	**24,953**	**65,021**
	Զուտ մասհանումներ	**8,295**	**13,041**
	Շահույթ մինչեւ հարկվելը	99,958	99,669
	Շահութահարկ	9,915	4,231
	Զուտ շահույթ	90,043	95,438
	Չբաշխված շահույթ	90,043	95,438

Ձեւ թիվ 12
(եռամսյակային)

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Բանկի դրամական հոսքերի վերաբերյալ
Բանկի անվանումը «Ակունք-բանկ» ՓԲԸ
Ամսաթիվը 01/04/99-30/06/1999

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Նախորդ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
1. Դրամական հոսք գործառնական գործունեությունից	12,041	74,002
Ստացված տոկոսներ	71,851	101,794
Լիզինգային, ֆակտորինգային եւ հավատարմագրային գործառնություններից ստացված զուտ եկամուտներ	3106	3129
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	-2,346	5,174
Վճարված տոկոսներ	-45,647	-25,762
Վճարված աշխատավարձ եւ դրան հավասարեցված այլ վճարում,	-8,334	-7,824
Վճարված հարկեր	-398	-111
Զուտ դրամական հոսքեր այլ գործառնական գործունեությունից	-6,191	-2398
2. Դրամական հոսք ներդրումային գործունեությունից	-201,743	42,386
Պետական գանձապետական արժեթղթերում ներդրումների նվազում (ավելացում)	-69,247	69,247
Վարկային ներդրումների նվազում (ավելացում)	-126,005	-29,077
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերադարձ		2,216
Հիմնական միջոցների եւ ոչ նյութական ակտիվների օտարում (ձեռքբերում)	-6,491	0
3. Դրամական հոսք ֆինանսական գործունեությունից	56,993	-158,981
Ցպահանջ պարտավորությունների զուտ ավելացում (նվազում)	-498,220	-13,747
Ժամկետային պարտավորությունների զուտ ավելացում (նվազում)	527,623	-165,940
Զուտ դրամական հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից	27,590	20,706
Դրամական միջոցների զուտ աճ	-132,709	-42,593
Կանխիկ եւ կանխիկին հավասարեցված զուտ միջոցներ ժամանակաշրջանի սկզբում	432,254	299,545
Կանխիկ եւ կանխիկին հավասարեցված զուտ միջոցներ ժամանակաշրջանի վերջում	299,545	256,952

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ (հազ. դրամ)

1. Եռամսյակի (տարվա) ընթացքում հեsհաշվեկշիռ դուրսգրված վարկեր 0

2. Եռամսյակի (տարվա) ընթացքում հեsհաշվեկշիռ դուրսգրված տոկոսներ 88,694

digitised by A.R.A.R.@

ԷՅՉ-ԷՍ-ԲԻ-ՍԻ ԲԱՆԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՓԲԸ

ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ

	Ակտիվներ	հազ. դրամ 31.03.99	հազ. դրամ 30.06.99
1	Դրամական միջոցներ	1,373,020	1,326,408
2	Հաշիվներ թղթակից բանկերում	1,861,069	3,655,337
3	Պետական կարճաժամկետ պարտատոմսեր	2,809,963	3,904,979
4	Գործառնություններ հետգնման պայմանագրերով տնօրինվող արժեթղթերով	580,279	-
5	Այլ ներդրումներ	52,856	52,856
6	Վարկային ներդրումներ	3,747,808	3,525,075
	Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդ	(164,574)	(192,385)
7	Դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդ	(856)	-
8	Դեպոզիտներ բանկերում	4,806,000	5,967,500
9	Հիմնական միջոցներ	768,564	842,201
	Հիմնական միջոցների ամորտիզացիա	(274,233)	(302,036)
10	Ոչ նյութական ակտիվներ	839,334	836,397
	Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	(169,151)	(179,533)
11	Այլ ակտիվներ	245,314	242,698
	Ընդամենը ակտիվներ	16,475,393	19,679,497

	Պարտավորություններ		
1	Ցպահանջ պարտավորություններ	11,104,907	13,711,701
2	Ներգրավված ավանդներ	1,455,649	1,667,520
-	այդ թվում իրավաբանական անձանցից	928,125	736,748
	ֆիզիկական անձանցից	527,524	930,772
3	Թղթակից բանկերի հաշիվներ	63,147	9,128
4	Այլ պարտավորություններ	337,034	363,822
	Ընդամենը պարտավորություններ	12,960,737	15,752,171

	Կապիտալ		
5	Կանոնադրական հիմնադրամ	2,437,600	2,437,600
6	Գլխավոր պահուստ	40,371	40,371
7	Եկամուտների պահուստներ	1,036,685	1,449,355
	Ընդամենը կապիտալ	3,514,656	3,927,326
	Ընդամենը պարտավորություններ եւ կապիտալ	16,475,393	19,679,497

ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՇԱՐԺ (եռամսյակի ընթացքում)

Մեծությունը ժամանակաշրջանի սկզբում	
Ընդհանուր կապիտալ, այդ թվում	3,514,656
Կանոնադրական հիմնադրամ	2,437,600
Գլխավոր պահուստ	40,371
Եկամուտների պահուստներ	1,036,685
Փոփոխություն ժամանակաշրջանի ընթացքում	
Եկամուտների պահուստներ մինչեւ շահաբաժինների վճարումը	412,670
Մեծությունը ժամանակաշրջանի վերջում	
Ընդհանուր կապիտալ, այդ թվում	3,927,326
Կանոնադրական հիմնադրամ	2,437,600
Գլխավոր պահուստ	40,371
Եկամուտների պահուստներ	1,449,355

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Բանկի եկամուտների եւ ծախսերի վերաբերյալ

հազ դրամ

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	31.03.99	30.06.99
1.	Տոկոսային եկամուտներ	594,515	1,309,251
	այդ թվում պետական արժեթղթերից եւ հետգնման պայմանագրերով տնօրինվող արժեթղթերից	353,968	761,869
2.	Տոկոսային ծախսեր	65,563	144,535
	Զուտ տոկոսային եկամուտներ	528,952	1,164,716
3.	Ոչ տոկոսային եկամուտներ	191,629	384,805
	այդ թվում ստացված զուտ կոմիսիոն գումարներ	123,676	265,913
	արտարժութային գործառնություններից եկամուտներ	73,488	142,142
	արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	-	-4,026
	ստացված տույժեր եւ տուգանքներ	-	-
4.	Ոչ տոկոսային ծախսեր	432,447	837,678
	այդ թվում կառավարչական ապարատի պահպանման ծախսեր	356,527	722,088
	վճարված տույժեր եւ տուգանքներ	-	12
	Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ	-240,818	-452,873
5.	Հատկացումներ հնարավոր կորուստների պահուստներին		
5.1	Վարկերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստին	253,098	507,891
5.2	Դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստին	525	525
	Ընդամենը մասհանումներ	253,623	508,416
6.	Դուրս գրված ակտիվների վերադարձ		
6.1	Վարկերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստի հաշվին հետհաշվեկշռից դուրս գրված վարկերի վերադարձ	1,388	69,861
6.2	Վարկերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստին մասհանված, բայց դեռեւս հետհաշվեկշռից դուրս չգրված վարկերի վերադարձ	259,135	480,747
6.3	Դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստին մասհանված, բայց դեռեւս հետհաշվեկշռից դուրս չգրված պարտքերի վերադարձ	-	856
	Ընդամենը վերադարձ	260,523	551,464
	Զուտ մասհանումներ	-6,900	-43,048
	Շահույթ մինչեւ հարկվելը	295,034	754,891
	Շահութահարկ	25,401	72,588
	Զուտ շահույթ	269,633	682,303
	Հայտարարված շահաբաժիններ	0	0
	այդ թվում արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով		
	սովորական բաժնետոմսերի գծով		
	Չբաշխված շահույթ	269,633	682,303

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Բանկի դրամական հոսքերի վերաբերյալ

հազ դրամ

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	31.03.99	30.06.99
1. Դրամական հոսք գործառնական գործունեությունից	414,563	409,548
2. Դրամական հոսք ներդրումային գործունեությունից	-409,439	-1,136,538
3. Դրամական հոսք ֆինանսական գործունեությունից	646,944	2,818,665
Դրամական միջոցների զուտ աճ	652,068	2,091,675
Դրամական միջոցներ ժամանակաշրջանի սկզբում	2,228,874	2,880,942
Դրամական միջոցներ ժամանակաշրջանի վերջում	2,880,942	4,972,617

ARMENTEL

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է ՄՐՑՈՒՅԹ

Արմենտելը ցանկանում է գնել 2000 տուփ ջերմաֆիմիական եւ հեռատիպի (տելետայպ) թուղթ եւ այդ նպատակով հայտարարում է մրցույթ: Մրցութային հանձնաժողովին պետք է ներկայացնել.

- Լիցենզիա նման ծառայության իրականացնելու իրավունքի մասին:
- Առաջարկվող թղթերի նմուշները եւ մեկ տուփի արժեքը` ներառյալ կամ զումարած ԱԱՀ:

Առաջարկությունները փակ ծրարով, մինչեւ 1999 թ. հուլիսի 31-ը, ժամը 12:00-ը, ներկայացնել Արմենտելի գլխավոր վարչական տնօրենի ընդունարան` Երեւան, Սիառնդյան 2, 6-րդ հարկ, 605 սենյակ, հեռ. 28 92 04, 28 10 52:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՆ

Ի ԼՈՒՐ ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐԻ

Մամուլի ազգային ակումբը «Հոգեւոր Հայաստան» ծրագրի շրջանակներում լրագրողներին հրավիրում է հանդիպման ՀՀ մշակույթի փոխնախարար Վիգեն Չալդրանյանի հետ:

Հանդիպումը կկայանա հուլիսի 15-ին, ժամը 11:00-ին, «Հոլսքեն» սրճարանում (Փավստոս Բուզանդի 1/3):

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿՈՒՄԲ

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

«Նեգուկ» մեխանիկական ձեռնարկությունը` գրանցված Երեւանի Սպանդարյանի համայնքում:

Վկայական թիվ 014400

Գրանցման համար 28614001415 07.07.95 թ.

Պարտատերերը երկամսյա ժամկետում կարող են դիմել ք. Երեւան, Կառավարության տուն, թիվ 3 հասցեով:

ԹԵՔԵՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԸ

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

Դեսպանատներին, միջազգային, համաստեղ, տեղական եւ հասարակական կազմակերպություններին իր բարձր ճաշակով հարդարված դահլիճներում

- կոնֆերանսներ
- սեմինարներ
- ընդունելություններ
- հանդիպումներ
- ցուցահանդեսներ
- ճաշկերույթներ եւ այլն անցկացնելու

ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄ Է

- 25-250 տեղանոց փոքր եւ մեծ դահլիճներ
- ցուցասրահ
- օդափոխության եւ ջեռուցման համակարգ
- երեք լեզվով միաժամանակյա թարգմանություն
- overhead, սլայդոսկոպ
- ավտոմեքենաների կանգառում եւ այլն

Վարձավճարը` պայմանագրային

Մեր հասցեն` Երեւան, Խանջյան 50

Հեռախոսներ` 57-30-57, 57-71-25

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳԻՐ

14 հուլիս

Հ1

9.00 Հայլուր
9.20 Բարի լույս, Հայաստան
10.20 Հեռուստասերիալ «Մոխոտը»
11.20 Առավոտյան ալիք
11.30 Գ/ֆ «Երեք զումարած երկու»
13.00 Հայլուր
13.15 «Ես հանդիպում ունեմ ձեզ հետ». ժորժ Բրուտյան
17.00 Հայլուր
17.20 Փաստագրական կինոյի ժամ. «Փարիզ հայացք երկնքից»
17.30 Իմ Սեն Լորան
18.00 Հեռուստասերիալ «Մոխոտը»
19.00 Ռուբիկոն
19.30 Հեռուստասերիալ «Կրեր»
20.00 Մարդը եւ բնությունը. Սեւանի հոգսը
20.25 Առավոտյան ալիք
20.35 Տոմսուկինկ
21.00 Հայլուր
21.40 Հեռուստակրպակող
21.45 Այսօր
22.10 Փաստագրական կինոնկար «Երեւան»
22.30 Գործարար մարդիկ
23.00 «02»
Նույն ժամին` արբանյակային հեռարձակմամբ
23.00 Փաստագրական կինոնկար «Մատենադարան»
23.40 Հենց այնպես
00.00 Հայլուր
00.20 Ռուբիկոն+
Արբանյակային հեռարձակմամբ
02.00 Հեռուստասերիալ «Իմ երկրորդ մայրը»
03.00 Բարի լույս, Հայաստան

Սեակույր

19.00 Մուլտֆիլմ «Թոմը եւ Ջերին»
19.10 Աշխարհի հրաշալիները. սուրբ Պետրոսի տաճարը
19.25 Համերգ` նվիրված Ֆրանսիայի անկախության օրվան
20.00 Ցուցահանդեսում գեղանկարիչ Էդվարդ Վարդանյան
20.15 Մի նկարի պատմություն. Եղիշե Թադեւոսյան
20.30 Լուրեր
21.05 Սերիալ «Նիկոլո Պագանինի» (3-րդ մաս)
22.20 Միրեզեք գծիծնակ
22.30 Ջեմարդ ասոցներ. «ժերար Ֆիլիպ»
23.45 Գեղֆիլմ «Վիշապների օրանը»
01.25 Լուրեր

Ծ

9.00 Տոմար
11.00 Գ/ֆ «Խաչերություններ» (3-րդ մաս)
19.00 Մուլտֆիլմ
19.30, 21.30, 23.30, 2.30 Սուրհանդակ
19.50 Մամուլի խոսնակ
20.00 Գիտասերներ
20.30 Կամ... կամ
21.15 Նժար
22.00 Գ/ֆ «Գանգստերների աշխարհ»
24.00 Անորդ
0.05 Մի անգամ

0.10 Մութ անկյուն
0.30 Ֆասոն (Fasion ծրագրի շաբաթվա ընտրանին)
0.55 Գ/ֆ «Հուսահատ փախստականը»

Կ1

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Համառ սիրտ»
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Զմեմարդ Համին»
16.45 Հրաշքի ընկերություն
17.00 Ցունզլների կանչը
17.30 ...Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Համառ սիրտ»
19.00 Նորություններ
19.15 Սերիալ «Կոմառինի դն Մոնտոռ»
20.15 Մարդը եւ օրենքը
21.00 Միսս Մարփլը «Մոռացված սպանություն» դետեկտիվում (1-ին մաս)
22.00 Ժամանակ
22.45 Գ/ֆ «Մեկ քարով ոստիկան» (դերերում Լ. Վենտուրա, Պ. Դեպարյե, Ֆրանսիա)
00.25 Հայտնություն ոստիկանի համար
00.50 Սերիալ «Սուր երգեններ», «Գերմարդկային էություն»
01.35 Նորություններ
01.55 Գ/ֆ «Հուսահատների ամրոցը» (5-րդ մաս)

РТР

8.00-10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
8.20 Բոլորի շուրթերին
8.45 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.15 Հերթապահ քաղաքանում
10.45 Արդանքներ փոստով
11.10 Սերիալ «Միլեդի»
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.30 Լուրեր
12.35 Սերիալ երեխաների համար «Փոքրիկ քաղաքացիները»
13.30 Վիկտոր. համաշխարհային լիգա. եզրափակիչ
14.30 Խանութ բազմոցի վրա
15.30 Սերիալ «Անտոնելլա»
16.20 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.15 Երաժշտություն, երաժշտություն...
17.30 Զանգահարեք Կուզային
18.30 Աշտարակ
18.55 Ֆուտբոլի Ռուսաստանի առաջնություն «Տորպեդո» (Մոսկվա)-«Լոկոմոտիվ» (Մոսկվա)
21.40 Սանրամասներ
21.55 Ինձ ինչ ձեզ ժամանակ
22.30 Կինոյի ժամ. Մարինա Զուդինան եւ Միխայիլ Ժիգալովը «Միլիոնատիրոջ խոստովանությունը» ֆիլմում (Ռուսաստան-Իտալիա)
00.10 Սանտաբարբարյան մռուռ
01.15 Հերթապահ քաղաքանում
02.00 Ակոռոռ

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ» տեղեկագիրքը: Վաճառվում է «Նոյյան տապան» (Հանրապետության հրապարակ), «Ավասա» (Աբովյան 25), «Русская книга» (Փ. Բուզանդի 1) գրախանութներում եւ մետրոյի «Բարեկամություն» կայարանի մուտքի մոտ գտնվող կրպակում:

«Ազգային Սեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 1086. Տպաքանակը` 4000. Ստորագրված է տպագրության` 13. 07. 1999. Գինը` 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@